

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an : . . . . . 4 coroane.
Pe o jumătate de an . . . . . 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strad
Poplăcii nr. 15).
Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani
a treia-ora 10 bani.

Apare în fiecare Duminecă

Redacția „Foi Poporului”
Dorește tuturor acelor cari scriu
în foaie și o ceteșe

Serbători fericite!

La Nașterea Mântuitorului.

De nou ni-s'a dat să ajungem prăznuirea Nașterii Mântuitorului nostru Isus Christos. De nou bucuria ne umple inimile, știind, că Nașterea Mântuitorului înseamnă dreptate, înseamnă lumină și alungarea întunecului și a răului.

Pentru-că cum era omenimea înainte de ivirea pe pământ a Omului-D-zeu, a lui Christos? Oamenii aveau credință greșită, rătăceau în întunec, cum rătăcește o turmă, căreia nu are cine să-i arate calea adevărului, calea mântuirii.

Atunci bunul și Atotputernicul Dumnezeu a trimis pe Fiul său, întrupat ca om, ca să arate omenimii calea adevărată a mântuirii.

Și lumină s'a făcut și soarele dreptății s'a ivit pentru omenime.

Învățăturile propovăduite de Isus Christos au prins rădăcini puternice, nestirpibile. Adevărul a biruit, asupra minciunii.

De giaba s'au încercat răii, ca să steie în calea adevărului și să-l oprească a se lăși. De giaba prins-au și chi-

nuit-au pe Fiul lui Dumnezeu, de giaba restignitu-l-au, căci nu ei au triumfat, ci acela, care dela Dumnezeu a fost trimis și dumnezești învățături a adus lumii.

Și tocmai faptul, că ori-cât de prigoniți au fost învățăturile lui Isus Christos și ori cât au fost oprite, și cei ce le urmau huiduiți și uciși chiar, cu toate aceste ele s'au lăsat în omenime și s'au întărit — acest fapt ne arată, că ele adevăr cuprind, că d-zeești sunt și binele muritorilor îl au de țintă.

De aceea să ne bucurăm în ziua Nașterii Domnului, căci în această zi s'a născut lumina și adevărul a triumfat.

Și să preamărim pe Domnul, că nouă vieată ne-a dat, prin învățăturile lui calea adevărului ne-a arătat și prin răstignirea lui de strămoșescul păcat ne-a mântuit.

Dar' totodată frumoase învățături să tragem din viața și pildele lui Isus și din faptul, că credința creștină, întemeiată de el, s'a lăsat și stă pe temeiuri în veci neperitoare.

Oare n'am fost și nu suntem noi ca neam, pentru credința noastră, pentru-că ținem la legea și limba noastră, batjocoriți și prigoniți, ca odinioară învățăceii lui Christos? Ba da, chiar așa!

Dar' ei tari au fost în credință, nu s'au clătinat și au propovădit dreptele învățături, eșind biruitori.

Astfel de tărie trebuie se avem și noi întru apărarea legii și limbii noastre, la cari trebuie să ținem cu sfințenie, căci pentru un popor aceasta e calea adevărului. Atunci adevărat, când un popor ține neclintit la legea și limba sa,

se află pe temeiul adevărului și adevărul, cum ne arată învățăturile lui Christos, trebuie să triumfe.

Multe nedreptăți să fac în lumea de azi nu numai față de singuratici, ci chiar și față de popoare, dar' aceasta să nu ne descurajeze, căci de câte-ori nevinovații n'au trebuit să sufere pe nedrept, însă în urmă dreptatea a eșit la iveală.

Isus Cristos a fost acela, care a suferit pentru dreptate, dar' pentru aceea a propovădit-o cu toată tăria.

Eată pentru-ce trebuie să ne bucurăm de Nașterea Mântuitorului nostru căci în ziua aceasta s'a ivit lumina și calea adevărului și a mântuirii a fost descoperită.

Alegerile. Cercurile politice și foile maghiare sunt tot mai mult preocupate de viitoarele alegeri. O întrebare principală este: Când vor fi alegerile? La această întrebare „Bud Hirle” informată din cercuri guvernamentale, ne spune, că actuala sesiune parlamentară se va încheia la sfârșitul lui Aprilie sau la începutul lui Maiu și apoi se vor face noile alegeri.

De Anul-Nou. Marși, din prilejul Anului-Nou apusean deputații partidelor din dieta Ungariei s'au prezentat la șefii lor pentru a-i felicita. Lumea politică maghiară aștepta cu interes cu deosebire enunțările politice, ce era să le facă corifeii partidului liberal Podmaniczky, Perczel, presidentul dietei și în special prim-ministrul Széll. Se aștepta, că prim-ministrul

FOIȚA.

Rugăciune de Crăciun.

Măreț și sfânt 'ți-a fost cuvântul:
Să fie stăpânit pământul
De pace, dragoste 'ntre fii,
Cereasca bună învoire
Domnească 'ntreaga omenire
De-acum departe 'n vecinicii...

Plângeau cei buni de 'nduioșare,
Că graiul Tău era 'ndurare
De duh a tot mântuitor...
Simțind cum negru-'i veac se gată
Păgânătatea spăimântată
Urlă 'n al furiei fior!

De-atunci trecură ani o mie
Și nouă sute 'n vecinicie...
Dar' eată-'i răii — n'au pierit!
Pângăritori de lucruri sfinte,

Domnesc și-acuma ca 'nainte
Din miez de noapte 'n răsărit...

Plângend cei buni îndură chinul,
'I-alină doar' numai suspinul,
Că graiul Tău, sublim Isus,
Răsună 'n vieață ca 'n pustie...
De sute de-ani și de o mie
Iubire, pace 'n lume — nu-'s...

Oh, Doamne sfânt și-atot puternic
Te roagă fiii 'n glas cucernic,
Ascultă ruga ce 'ți-o spun:
Cobori cu duhul Tău în vieață
De sparge-a demonilor ceață,
Și ceața tristului Crăciun!

Cobori cu duhul, Doamne sfinte —
Haini păgâni să ia aminte
Că mort pe veci e veacul lor;
Că pacea, bună învoirea
Instăpâni-vor omenirea,
Spre fericirea... tuturor!

Ioan Scurtu.

Moș Crăciun.

Au fost doi moși bătrâni, bătrâni...
ca vremile de bătrâni. Pe amândoi îi
chema Crăciun. Unul era al nostru, ce-
lălalt al lor.

Colo cătră începutul iernii s'au
gătat de drum, să plece în lumea mare,
ca fiecare să vestească la ai sei nașterea
Mântuitorului.

Amândoi aveau a face o cale lungă
în timp de iarnă geroasă. Înainte de
plecare moș Crăciun al nostru spuse
babei sale, că vrea să plece. Încălțat
cu opinci nouă, îmbrăcat cu cojoc cio-
bănesc, cu o căciulă mare pe cap și-a
luat merinde în straiță, pită și ceapă,
(căci era post) și cu o bătă maro în
mână a plecat la drum.

Crăciun al lor înainte de plecare
s'a dus la oraș, și și-a cumpărat haine
nouă, făcute pe trup, cu șinoare roșii
pe ele, încălțat în cisme nouă cu ciucuri
și pinteni zurăitori, și-a mai cumpărat

va face declarații referitoare la alegerile dietale, ce vor urma anul acesta. Cum se anunță însă din Pesta, declarațiile lui Széll au fost cam rezervate, cu deosebire în chestia alegerilor dietale, ear' în ee privește politica partidului liberal, Széll n'a avut să spună nimic nou, de oare-ce el 'și-a spus în mai multe rânduri vederile sale cu privire la partid, cât și principiile sale politice, începând dela faimoasa enunțare cu »legea, dreptul și dreptatea«.

Dela Ligă La Ligă, după-cum anunță ziarele din București, se semnaleză de câtăva vreme manifestări din cele mai îmbucurătoare.

Astfel în ultimul restimp, mai mult de două sute de noue înscrieri s'au făcut la Ligă.

Cotisațiunile au început să fie, vârsate în cassa Ligei, și desigur sărbările și reprezentațiile ce sânt organizate în folosul ei, vor sporî într'un mod satisfăcător fondurile.

Un regulament pentru organizarea comitetului secțiunii București va fi întocmit zilele acestea, pentru a stabili și mai bine activitatea acestui comitet.

În urma stăruințelor depuse de comitetul central executiv, aproape toate secțiunile din provincă vor fi reînființate, ceea-ce va da un nou avânt Ligei.

Lueger despre lovitura de stat. Dr. Lueger a ținut în Simmering, la o adunare de alegători un discurs, în care s'a pronunțat și asupra loviturii de stat, ce amenință acum Austria. El a făcut următoarele declarații

o pălărie, știi colo cu peană de... nu știu ce; ear' merinde 'și-a luat în buzunar puiu fript, papricaș și pâne albă; și cu un baston de trestie în tureacul cismii, pleacă și el la drum.

El mergea, mergea repede ca vântul; cu capul șgulit între umeri, cu pălăria trasă pe ochi și cu mâinile înfundate în buzunar o călca cătănește — deși era gârbovit de bătrân. Dela o vreme îl răsbește foamea, pe care 'i-o mărișe și frigul, deci scoate din buzunar mâncarea învăluită în hârtie, o mănâncă cu lacomie și merge mai departe.

În ziua a doua de călătorie vede pe drum înaintea sa un om, ai cărui pași rari se puteau număra. Era Moș Crăciun al nostru.

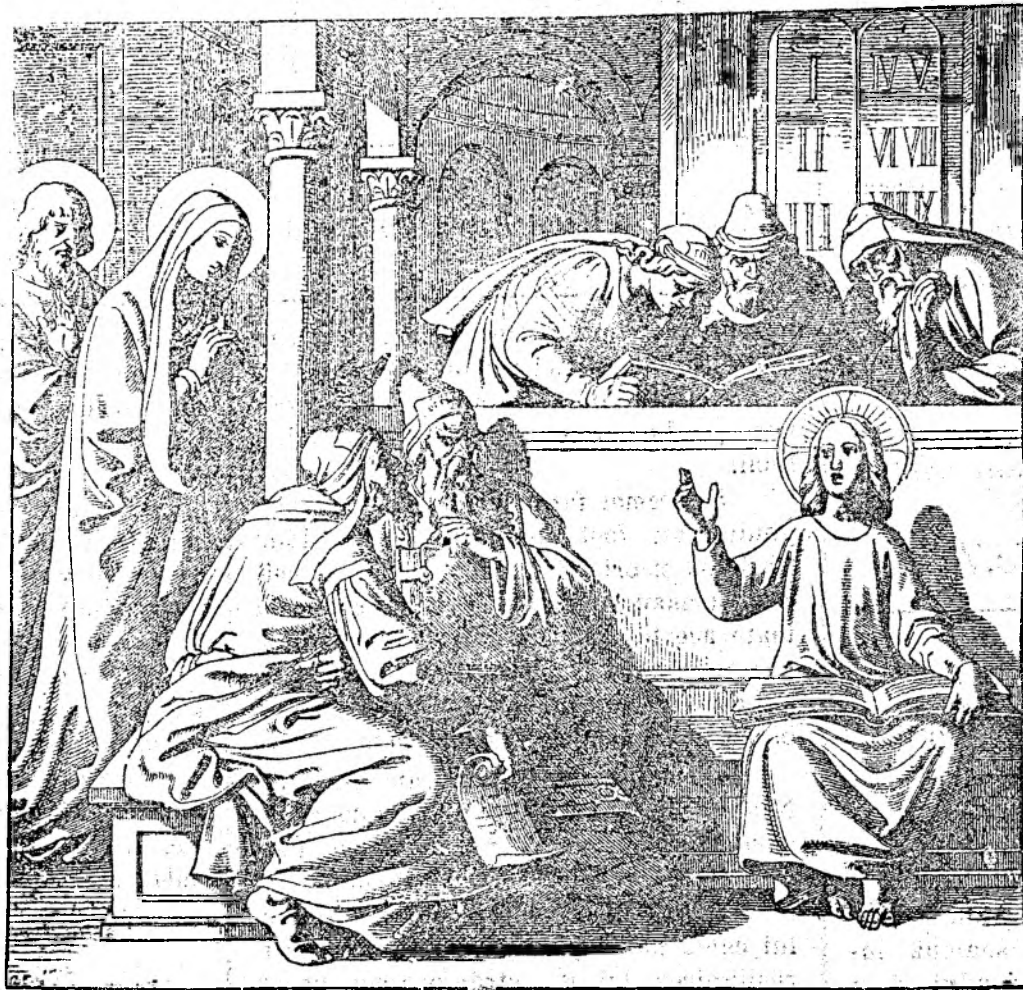
Când s'apropie de el îl întrebă fălos:

— Pe unde merge moi?

— Pe drum înainte, — fu răspunsul,

— Dar' d-ta până unde așa repede, jupâne?

DIN VIEATA MÂNTUITORULUI.

ISUS CA PRUNC DE 12 ANI.

Când era Isus de 12 ani s'a dus cu părinții sei la Ierusalim, ear' părinții plecând, Isus a rămas acolo. Întorcându-se se'l caute după căutare, de trei zile 'l-au aflat în biserică, șezând în mijlocul învățătorilor, ascultând învățăturile lor și punând și el întrebări.

caracteristice: „E posibil acum să urmeze o lovitură de stat. Dacă scandalele nu se sfârșesc, dacă obstrucția nu încetă, urmează lovitura de stat. Aceasta e natural, de oare-ce, ca să existe statul, trebuie să fie și guvernul. Dar' se va mai întrebuița și un alt mijloc. E posibil să se introducă dreptul electoral universal și direct“.

Din Bucovina. »Deșteptarea« scrie, că în 13 Decembrie a fost primită în audiență de către M. Sa Împăratul și Regele nostru deputațiunea preoțimii gr.-or. din Bucovina, compusă din pă-

— Merge să spun io la ai mei, că poimune e Karácson, — și își urmează calea sa înainte, fără a mai înțelege vorbele lui moș al nostru, care 'l-a îmbiat să-'i fie tovarăș de drum. Crăciun al nostru se uită lung după Crăciun al lor și-'și zise în gândul seu: Hm, om bătrân, să mergă în ruptul capului! Dar' alta-'i pricina: e îmbrăcat subțirel, sërmanul, și, precum se vede, n'are nice straiță; ear' căciula 'și-a uitat-o, pe semne, acasă. — Zicând acestea se așează pe dunga șanțului, scoate din straiță merindea, își descopere capul și se omește ca acasă...

Când trece prin satul cel mai din apropiere, vede oameni îmbrăcați de sărbătoare mergând la biserică; șoful seu le spusese, că a sosit Karácson.

Crăciun al nostru mai merse încă câteva zile, până a ajuns la ai sei frați români, și le vesti, că Lunia viitoare va fi prăznuirea Nașterii Domnului.

Teodor Stoia, inv.

rinții Grigori Hostiu din Roșă și Mihaiu Cupceancu din Vașcăuți, cari au depus în mâinile Împăratului petițiunea clerului bucovinean, în care se cere și pentru preoțime introducerea de adaosuri cvincvenale în locul celor decenale de până acum. Maj. Sa a primit preagrățios deputațiunea; a zis că dorința preoțimii este îndreptățită și că va cere informațiunile necesare în această afacere. Dela M. Sa deputațiunea a trecut la ministrul de culte Dr. Hartel, unda a aflat că soluțiunea afacerii depinde dela referentul dl bar. Mustatza. Deputațiunea s'a prezentat și la referentul bar. Mustatza și acesta a declarat, că va propune pentru preoțimea bucovineană adaosuri cvincvenale, însă numai trei adaosuri.

Comite-suprem sərb. Între candidații de fișpani noi ziarele maghiare amintesc și pe Sërbul Milan Zako, de putat dietal, adăogând, că e mare patriot. Zako, cum spun patrioticele, este numit de comite al orașelor Panciova și Vêrșeț.

DIN LUME.

Noue isbânzi ale Burilor. Englezii prinși de groază.

Bucurie mare de Crăciun pentru iubii cetitori. Ceea-ce nu puteam nădăjdui, din țeara vitejilor Buri earăși sosesc vești de mărire: Însuși marele general englez Kitchener e în trista poziție ca să vestească în Europa zi de zi, cum cele 250.000 de soldați englezi sânt de tot ueputincioși față de o mână de oameni de 15—20.000 de Buri.

Afară de Botha în timpul din urmă tot mai sus se înalță figura măreață a generalului De Wett. Om viteași curajos, are un mare meșteșug la răsboiu: se ferește adecă de a se încurca în lupta cu armatele mari ale dușmanului, în schimb însă a bătut și-a prins până acum o mulțime de cete mici și de fortărețe însemnate ale Englezilor. Așa spre pildă în dimineața zilei de 29 Decembrie a cuprins orașelul Helvetia din partea de mează-noapte a Transvaalului. În lupta încinsă aci 58 de Englezi 'și-au dat sufletul, ear' 200 s'au dat legași în mâna Burilor.

În urma atător perderi, Anglia a hotărît să mai trimită încă 50.000 de soldați tocmiți cu plată scumpă pe câmpul de bătaie. Bătrânul Krüger, care perece la Haga, în țeara mamă a Burilor de mai multe-ori a declarat, că poporul seu cu nici un preț nu va putè fi scos din munții Transvaalului, în tocmai cum Iancu al nostru a fost nebiruit în Munții-

Apusenii. Tot așa scrie și generalul Botha.

Ca lucru îmbucurător avem să însemnăm și aceea, că în Europa s'a pornit mai ales la îndemnul fraților Francezi, poporul cu inimă mare, s'a pornit o mișcare pentru a se aduna din Europa și America bani și feciori de trimis în ajutorul Burilor.

În China

După abia 10 zile, după multe codiri și măceluri, ne-a venit pe neașteptate vestea, că împăratul și curtea chineză a trimis vorbă în scris puterilor europene însoțite, că sunt gata să primească, ba au și scris condițiile cele grele de pace pe cari li le-au pus Europei și pe cari le-am publicat în numărul trecut al foii.

Adunări comitatense.

Adunarea comitatului Sibiu.

Congregația extraordinară a comitatului Sibiu s'a ținut Sâmbătă. Ședința a deschis-o fișpanul la orele 9 a. m.

Dintre membrii români au fost prezenți: Protopretorul P. Dreghici, notarul Hențiu (Săliște), prof. Comșa, parochul V. Florian (Racovița), Dr. N. Vecerdea, asesor Cristea, Dr. Liviu Bran de Lemény, E. Verzariu, funcționar, asesor Zaharie Boiu, protopopul Căndea, parochul Doican, Dr. Ioan Stroia, proprietarii Vulcu (Pian), Bozdoc (Veștem), Îmberuș (Loco).

Dintre hotărârile adunării amintim următoarele:

Ordinațiunea ministrului, ca orașul Sibiu să dea la *medici* taxele după clasa III, ear' Sas-Sebeș și celelalte comune taxele de clasa IV., n'a fost primită de congregație, ci s'a hotărât să se facă o reprezentație la ministru, prin care să se arete că, chiar și taxele de clasa a IV-a sunt prea îngreunătoare pentru poporul agricol.

La alegerile ce s'au făcut dintre Români au fost aleși: Dr. Liviu Lemény (în comisia administrativă), Zaharie Boiu (în comisia verificătoare), Ioan A. Preda (în comisia pentru supravegherea liniei ferate Vinț-Sibiu), D. Vulc, I. Banciu și S. Roșiu (în comisia pentru controla vinului), Iosif Sterca Șuluțiu (president al comisiei pentru vizitarea cailor).

Protonotarul St. Stroia a fost ales apoi ca suplent al vicespanului, la alegerea funcționarilor orașenești.

Fișcal comitatens suplent, pe un an a fost ales apoi Dr. Daniel Henrich.

S'a hotărât apoi ca măiestrilor de drum să li-se dea 10% după salariu, ca adaos de scumpete.

La rugarea primăriei comunale din *Gurariului*, ca să poată conține un împrumut, comisiunea a propus respingerea rugării. Membrul *Dreghici*, protopretor în Săliște a vorbit în meritul cauzei lămurind și espunând trebuința contragerii unui împrumut. Au mai vorbit contra propunerii comisiei membrii Dr. Vecerdea și Dr. Liviu Lemény. La votare Români au fost majorizați și concludus comunei Gurariului de a contrage împrumutul — a fost respins.

Se propune întărirea licitațiunii dela *Săcădate* pentru regularea Oltului și respingerea recursului. Dr. *Liviu de Lemény* vorbește contra și propune neaprobarea licitațiunii regulării Oltului dela *Săcădate* și ca să se țină o nouă licitație. Se cetește amănunțit concludus reprezentanței comunale și Dr. Liviu de Lemény din nou replică în meritul cau-

sei și punându-se la vot se concludu primirea propunerii lui Dr. Liviu de Lemény, ca să se liciteze din nou lucrările pentru regularea Oltului dela *Săcădate*.

Comisiunea permanentă cere să se aproabe angajarea espartului, care compune și aduce în ordine registrele de cassă ale fondului *banilor orfanali*. Chestia aceasta s'a făcut actuală din incidentul, că la scontrarea făcută s'a aflat că starea faptică, suma banilor și a efectelor nu consună cu datele contabilității.

După cercetările de acum se ia ca sigur însă, că neconsonanța aceasta provine din greșeli de contare și nu din manipulare greșită.

Adunarea comit. Hunedoara.

La 29 l. c. s'a ținut în *Deva* congregația comitatului Hunedoara. Membrii români au fost la culmea chemării. Fiind la ordinea zilei *circulatul Săcuiilor pentru abrogarea legii naționalităților*, membrii români au protestat energic contra luării la cunoștință a acestui circular. Primul s'a ridicat neobositul tiner advocat Dr. *Aurel Vlad*, și a prezentat contra-propunerea Românilor, însoțindu-o de o energică și măduoasă vorbire. Au vorbit apoi demn și înălțător d-nii *Francisc Hossu Longin* și Dr. *Aurel Muntean*. Dintre Unguri nime nu și-a ridicat glasul, fără la votare, când propunerea Românilor a fost respinsă.

Tot în această congregație a interpelat avocatul *Francisc Hossu Longin* în cauza brutalității gendarmilor din *Ilia-murășană*, care au escortat între baionete pe avocatul Dr. *Alexandru Hossu Longin* și pe doi cetățeni români din România. În lipsă de spațiu raportul special despre ținuta demnă a membrilor români — îl vom publica în numărul de mâine al ziarului nostru.

SCRISORI.

Alegerea unui membru în

congregația Turzii.

Măhaciu, la 1 Ianuarie n. 1901.

Prea puține vești se spun din fostul scaun al Arieșului, decât să nu ne bucurăm deosebit acum, când vă putem împărtăși o veste și încă foarte îmbucurătoare. În 28 Decembrie n. a fost în Măhaciu alegerea unui membru în congregația (adunarea) comitatului *Turda*, în locul răposatului Ioan Cigărean, bravul notar comitatens din *Turda*. Dreptul să trimită alegători l-au avut comunele: Măhaciu, Dumbrău, Cicău, Ormeniș și Cărcedea. Adecă: 4 comune curat românești și una ungurească. Cu toate-că Români au fost în majoritate, în ziua alegerii partida Ungurilor era cât pe aci să ese învingătoare și să aleagă pe candidatul lor, un popă reformat de prin *Turda*. Pricina acestei stări de lucru a fost, că alegătorii români din comunele Cicău și Ormeniș n'au luat parte la alegere, pe deoparte pentru-că li-s'a vestit târziu termenul de alegere, pe de altă parte pentru-că fruntașii poporului de acolo nu țin seamă de lucrurile bune și românești. Ori-cum ar fi însă, atât poporul, cât și fruntașii de acolo, nu merită decât dojana neamului românesc.

Pe lângă Unguri s'a mai lingușit încă și învățătorul pensionat *Papp János* din Măhaciu. Acest domn s'a pensionat în floarea vieții, pentru-ca acum

să ocupe postul de subnotar în cercul Măhaciului. Cu toate prilejurile *Papp János* a lucrat contra intereselor neamului românesc. Așa și acum la alegerea aceasta, nu numai că n'a ținut cu Români, dar' a cercat să mai câștige și alți rătăciți, cari să voteze ca și el — cu Ungurii.

Ori câtă le-a fost truda însă, Români nostri au eșit învingători, oăci din 94 voturi, a primit 48 voturi harnicul preot român *Gavriil Pop* din Măhaciu. Astfel în congregația *Turzii* avem cu un membru român mai mult.

Meritul acestei bune alegeri este în primul rînd al domnilor: *Atanasiu Gărdus*, învățător și *Teodor C. Osvadă*, din Măhaciu și al preotului *Nașcu* și primarului *Indrei Nicoară*, din Dumbrău. Laudă lor și alegătorilor, ce i-au urmat.

Strătnul.

Despre testament.

De
Dr. Valer Moldovan.

(Urmare).

Sunt unele întâmplări și rele în lumea aceasta, când dă Dumnezeu pedepse pe capul oamenilor, cum sunt boalele lipicioase, ca colera sau alte nevoi, apoi răsboaie, când oamenii mor cu grămadă și când e greu, aproape cu neputință ca să și poată face omul testamentul așa cum cere legea.

Să ne gândim numai că un om trage de moarte bolnav de coleră, oare cui îi va veni în minte să meargă de martor la un astfel de om, ca să capete și el boala?

De aceea și legea la astfel de întâmplări nu cere să ne ținem de toate regulile pe cari le-am spus mai sus.

Așa zice, că în comune de acele unde bătut boale lipicioase, așa că mor oamenii cu ridicata; mai departe aceia cari călătoresc pe Mare și în fine pe vremea răsboaielor, cătanele, cari au intrat în luptă ori sunt aproape să intre în foc își pot face testament în scris, dacă îl scriu ei cu mâna lor fără nici un martor, ear' dacă nu știu scrie și ceti, ori fac testament numai cu graiu viu sunt destui și doi martori.

În ce privește însușirile cerute dela martori încă e mai blândă legea, și anume pot fi martori și aceia, cari sunt de 14 ani trecuți, pe când după-cum am văzut mai sus în alte împrejurări se cere ca martorii să fie de cel puțin 18 ani.

În vreme de boale și nevoi lipicioase legea nu cere ca toți martorii să fie deodată de față ca de altă-dată.

Cere însă legea, ca acel ce și-a făcut testamentul dela încetarea boalelor, ori dela sfârșitul călătoriei pe Mare, ori dela sfârșitul răsboiului să nu fi trăit mai mult de 3 luni. Căci dacă a trăit mai mult, atunci testamentul nu e bun și trebuie să și facă altul după toată rânduiala.

Încă asupra unui lucru trebuie să vă fac băgători de seamă.

Anume 2 oameni numai așa își pot cuprinde testamentul în una și aceeași scrisoare, dacă sunt după lege bărbat și femeie. Dacă doi oameni străini unul de altul, așa un bărbat și femeie, cari trăesc la olaltă fără să fie cununați își

fac astfel de testament, atunci acesta nu e bun.

Cam aceste sînt lucrurile, pe cari le-am aflat de bine s'le spun din legile despre testamente. Am ales din legile acele numai lucruri mai uşoare, ca s'le poată pricepe şi acela, care nu a învăţat legi şi s'le poată astfel trage folos din ele.

Dacă însă v'ar veni înainte şi alte lucruri mai grele, atunci veţi face bine şi îi întreba de oameni mai cu carte, care vă va spune cum trebuie să lucraţi ca să faceţi lucru bun.

Din parte-mi eu vă doresc, ca din mult puţin ce v'am spus eu să trageţi foloase bune, căci atunci voi fi răsplătit pentru munca şi sfaturile mele.

Dela „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiului“.

Duminecă, în 30 Decembrie st. n., şi-a ţinut „Reuniunea română de agricultură“ din acest comitat adunarea sa generală în comuna Sadu. Timpul era nefavorabil, ceea ce a împedat pe mulţi de prin comunele învecinate de a participa la această adunare. Abia am observat din Sibiul pe domni: *D. Comşa*, preşedinte, *V. Tordăşianu*, secretar, *R. Simu*, *T. Dragomir* cu doamna, *T. Orlea* şi din Rusciori notarul *N. Sasu* cu doamna. Cu atât mai mare a fost numărul participanţilor din comună. Era present aproape întreg satul, aşa încât localul şcolii unde s'a ţinut adunarea era aşa zicînd ticsit.

La orele 1 şi jumătate preşedintele Reuniunii prin o vorbire acomodată, în care arată scopul şi progresele acestei Reuniuni în al doilea period de şase ani, de când o conduce, declară adunarea generală de deschisă.

Secretarul dl *V. Tordăşianu* citeşte raportul general, din care reiese, că dintre 8 întruniri agricole proiectate în anul expirat s'a ţinut în decursul anului expirat numai 2, în comunele Topârcea şi Pianul-de-jos, în celelalte comune nu s'a putut ţine din cauze neatîrnoare dela comitet. La aceste întruniri s'au ţinut prelegeri din partea preşedintelui şi secretarului despre cultivarea pămîntului şi uneltele mai folositoare şi mai bune pe cari trebuie să le procure economul, precum şi despre înfiinţarea de bănci săteşti sistem Raiffeisen. S'a ţinut în decursul anului o expoziţie de vite în Sibiul, la care s'a împărţit între esponenţi suma de 400 coroane şi o expoziţie de poame aranjată tot în Sibiul, care mulţumită d-şoarelor sibiene, pentru că şi-au luat asupra-şi angajamentul de a o aranja, a fost una dintre cele mai succese expoziţii, aşa încât admirată era de toţi câţi au cercetat-o.

Expoziţia a avut 304 esponenţi şi a fost cercetată de 3777 persoane. Premii s'au împărţit în sumă de 230 cor. Comitetul a plantat în grădina fiecărui membru al acestei Reuniuni din comuna Tălmăcel câte un altoiu de măr pătut, apoi a împărţit pentru şcolile din comunele Sălişte, Rod, Tălmăcel, Răşinari, Cornăţel, Cristian, Mohu etc., peste 5000 de pădureţi. Între membrii s'a distribuit seminţe de trifoiu, luţernă, ovės, orz peste 100 chilgr. Darea de seamă despre activitatea băncilor săteşti înfiinţate de comitetul central, capitalul, venitele şi rezultatele aceluia, darea de seamă despre uneltele procurate, despre fondurile de bucate, diferitele mustre de cusături femeieşti adunate de prin comune. S'au făcut mai multe suplici aproape la toate băncile din Transilvania pentru ajutoare şi peste tot despre

întreaga activitate a comitetului în decursul anului expirat.

Adunarea ia la cunoştinţă raportul, votează mulţumită protocolară băncilor şi ministerului pentru ajutoarele votate şi-şi exprimă condolenţele prin sculare pentru membrii răposaţi în decursul anului.

Se alege o comisiune din d-nii: *I. Popovici*, paroch Sadu, *Nic. Sasu*, not. în Rusciori, *P. Dragomir*, func. Sibiul, *I. Barbu* şi *N. Cimpoa* în Sadu pentru censurarea raţiociniilor, ear' până această comisiune îşi isprăveşte lucrările, dl preş. *D. Comşa*, în un limbaj popular ţine o prelegere despre cultivarea raţională a nutreţului, a grădinilor de legumi şi pomi, despre uneltele mai nouă şi avantajile lor. Vorbeşte despre înfiinţarea de bănci săteşti, rezultatul lor binefăcător de a ajuta pe bietul ţeran în necazuri şi îndeamnă pe cei din comună a înfiinţa şi dînşii o asemenea bancă. Dar' ca în toate părţile aşa şi aici poporul nostru nu prea uşor e aplicat a se lăsa de vechile obiceiuri moştenite şi a se apuca de o nouă întreprindere, astfel nu s'a înscris ca membri la acea bancă decât 18 inşi. Deşi se putea constitui comitetul, văzînd dl preşedinte nesiguranţa lor nu insistă pe lângă constituire, ci le lasă timp spre cugetare, ear' atunci când toţi vor fi de acord, va merge din nou în comună spre a lua parte la a lor constituire. Mulţi erau de părerea ca să se înfiinţeze o bancă pe acţii.

Referentul comisiunii par. *I. Popovici* raportează asupra socotelilor pe cari le-a aflat în cea mai bună ordine şi la propunerea sa, adunarea dă comitetului absolutul, încuviinţează proiectul de buget pe anul următor şi votează mulţumită protocolară comitetului şi în special dlui preşedinte *D. Comşa* şi secret. *V. Tordăşianu*, pentru zelul cu care conduc această Reuniune.

La propunerea dlui *T. Orlea*, adunarea realege din nou comitetul pe noul period de 6 ani.

Cu autenticarea procesului verbal se însărcinează d-nii din Sibiul, cari au luat parte la adunare.

Erau orele 6 când preşedintele mulţumeşte celor de faţă pentru-că au dat ascultare cuvintelor comitetului şi s'au prezentat într'un număr aşa de frumos la adunare. Din partea poporului comitetul este salutat prin parochul local dl *Ioan Popovici*. Frumoase într'adevăr sînt isprăvile dlor cari conduc destinele acestei Reuniuni. *Dorel.*

Daruri de Crăciun pentru săracii nostri.

Motto: „Mila dată săracilor te curăţă de păcate, îţi câştigă îndurare şi vieată vecinică.“

Inscripţia lădiţei Reuniunii sodalilor pentru crucerii săracilor.

La listele, ce circulă în scopul adunării darurilor, ce se vor împărţi prin „Reuniunea sodalilor români din Sibiul“ în ziua de ajunul Crăciunului (Duminecă) la 3 ore d. a. în sala cea mare dela „*Gesellschaftshaus*“ între săracii nostri şi sub binevoitorul protectorat al d-nei *Minerva Dr. Brote*, au mai contribuit următorii:

D-na *Luiza D. Raţiu* 1 cor.; *Nicolae Ivan*, ases. cons. 2 cor.; *Petru Ciora*, licuidator cons. 1 cor.; *Teodor Orlea*, comptabil consist. 1 cor.; *Ioan Rob*, funcţ. comer. „*Concordia*“ 50 bani; d-şoara *Lucreţia Imbuza* 40 bani; dl *Dr. Ioan Raţiu*, adv. 2 cor.; *Ana Praşca* 1 cor.; d-na *Emilia Tilea* 4 cor.; *Ana Panilie* 1 cor.; *Susana Schmid* 40 bani; *Safta Rempold* 2 cor.; *E. B.* 60 bani;

Silvia Ancean 1 cor.; *X.* 2 cor.; *Virgil Cioban* 1 cor.; *Ioan Cădea*, protopresb. (Avrig) 1 cor.; *E. B.* 2 bani; *Emil Vinţeleriu*, funcţ. la „*Albina*“; *Maria Ciurugă*, inv. (Sibiul); *Sinefta Stoichiţa*, *Ana Spornic*, *N. N.*, *Ana Comşa*, *Toma Doican*, paroch (Sebeşul-inf.), d-şoara *Mărioara Doican*, învăţătoare (Sebeşul-inferior), *N. N.*, *Iosif Stoica*, învăţător, (Sebeşul - de - jos), *Olimpia Matilda Neagoe*, *Ana Cruţu*, *Eugenia Grădinar* (Săcădate), *Ioana Tristiu* (Gurariului), „*Amdaşiou*“, dela fiecare câte 20 bani; *Aurelia Preda* (Avrig), *Ioan Doican* (Sebeşul-inf.), *Toma Benchea*, primar (Cornăţel), dela fiecare câte 60 bani; *Eugenia Sfetea*, inv. (Sălişte) 80 bani; *Const. Naftailă* 4 bani; *George Stoica*, inv. (Sebeşul-inf.), *Ioan Cimpoa* (Sadu), dela fiecare câte 30 bani; *Dragomir Trandafir*, paroch (Arpaşul-inf.), *Dionisie Stanciu* (Viştea-inf.), *Aleman Albu* (Răşinari), câte 1 cor.; *George Sinerian*, *Ioan Dordea*, *R. R.* şi *N. N.*, câte 40 bani; domnul *Ioan de Preda*, avocat 4 cor.; domnişoara *Nina Dunca de Sajo* 3 cor.; d-şoara *Vichi Joandrea*, învăţătoare 2 cor.; dl *Emil Vinţeleriu*, funcţ. la „*Albina*“ 1 cor.; d-şoara *Evelina Luca* 1 cor.; *Maria Sîrbu* 30 bani; *George Dordea* 20 bani; *Elena Sîrbu* 50 bani; *Ioan Sîrbu* 50 bani.

Doamna *Minerva Dr. Brote* una sută colaci; d-şoara *Elena Petraşcu*, directoara internatului „*Asociaţiunii*“ 4 haine de barchet (2 mai mici, 2 mai mari) pentru fete, 4 părechi ciorapi de lână (fini); d-şoara *Agnes Cristea* o jachetă, o căciulă; d-şoara *Elvira Cristea* o jachetă şi o bluză; „*Concordia*“, societate comercială pe acţii, 6 jachete împletite, 6 bucăţi tricou pentru copii, toate în valoare de 20 coroane.

Dl *Petru Nedelkovic*, comerciant, 5 m. 80 barchet pentru hăiniţe; d-na *Silvia Dr. Barcianu* un şurţuleţ; doamna *Maria Cunţan*, o cămaşă românească pentru băieţi, o cămaşă de lână, 1 pălărie de filţ pentru băiete; d-na văduvă *Elena P. Barcianu*, 6 cămeşi pentru băieţi (noue); d-na *Iustina Dr. Olariu*, 6 părechi ciorapi de lână (noi); d-nul *Teodor Popescu*, comerciant, 5 căciuliţe de băieţi, 2 carpe de cap, 4 părechi ciorapi, 1 fustă de barchet; d-na *Maria Penciu*, vestminte diferite.

Dl *I. T. Hamrodi*, comerc., 3 m. creton de şurţe, 2 capichone, 1 păreche gamaş, 1 păreche mănuşi, 1 batistă; dl *Fr. Baumann*, comerciant, 180 m. stofă de lână, 2 şurţe, 3 părechi ciorapi; firma *Mislbacher*, 1 cutie zaharicale, 1 pachet roscovă; dl *Krikowsky*, mănuşar, 7 părechi mănuşi (pentru copii), 13 cravate, 2 părechi legătoare de ciorapi; dl *Z. Boiu*, ases. consist., 2 pălării, 2 părechi pantaloni, 6 cravate, 9 părechi mangete, 1 guler; x+y 3 părechi ghete (folosite).

Dl *Wilhelm Fürst*, comerciant: 3 părechi ciorapi, 2 hăinuţe pentru copii mici, 1 capişon, 5 m. stofă de pîr pentru rochii, 3 m. stofă de barchet pentru rochii, 6 m. materie de cupruşală şi 1 cordon; d-na *Ana Dr. Moga* nasc. *Bologa*: 12 bucăţi pânză, 3 fuste de barchet, 6 cămeşi de băieţi (folosite dar' bune), 4 părechi ciorapi de bumbac, 3 părechi de ghete (folosite dar' bune), 1 bluză de barchet, 2 gulere de postav (pentru fete), 1 roc pentru băieţi (folosit, dar' în stare bună). Dl *Johann Keil*, măiestru franzelar, 20 colaci.

Lacrămile vărsate de săracii nostri servească de cea mai înaltă recompensă pentru jertfa adusă, conform celor de sus.

Sibiul, 2 Ianuarie n. 1901.

Comitetul „Reuniunii sodalilor români din Sibiul“.

Victor Tordăşianu, *Ioan Apolzan*,
pres. notar.

De-ale meseriaşilor noştri.

Un răspuns.

În numărul 40, în preţuita »Foaia Poporului«, a-ţi avut buna voinţă să publicai o dare de seamă asupra negustorilor şi meseriaşilor din Coşteiu.

Tot în această preţioasă foaie în numărul 49 la rubrica »Scrisori« este »O desminţire« subscrisă de meseriaşii Chirilă Panta, Ioan Belea şi Paun Petrică, care s'au simţit atinşi prin acea dare de seamă, că aş fi făcut pe meseriaşii din Coşteiu, leneşi, viţioşi şi slabi cărturari.

În darea de seamă, unde cei trei meseriaşi s'au simţit atinşi am zis:

»Mersul afacerilor meseriaşilor ar fi bun, cu excepţiune de câţiva leneşi şi viţioşi«. În aceşti »câţiva« eu înţeleg, precum trebuie să înţeleagă ori-şi-cine, fie cu capul cât de sec, că nu este vorba de toţi meseriaşii din Coşteiu, ci de un număr are-care, fie mai mic fie mai mare, după-cum vor să-l înţeleagă.

Pot cei trei meseriaşi să mărturisească, că între măiestrii din Coşteiu, nu avem leneşi şi viţioşi; şi că sunt toţi oameni fără patimă? Eu cred că nu! În adevăr că numărul acestora e mic; însă făcând o dare de seamă fidelă, a trebuit să menţionez şi despre aceasta.

Mai departe în această dare de seamă am zis: »Vorbind în general despre meseriaşii din Coşteiu, reul cel mai mare este că sunt slabi cărturari«. O probă mai evidentă nu poate clarifica mai bine opiniunea publică, decât faptul că cu toate că se numesc cărturari, nu ştiu ce cetesc, că de-ar fi ştiut nu s'ar fi lăsat seduşi — de un oare-cine — de a subscrie acea desminţire fără nici un argument serios.

A demonstra şi pe altă cale, că meseriaşii din Coşteiu sunt slabi cărturari, este faptul că singuri mărturisesc, că din aproape 40 de meseriaşi numai 5 sunt abonaţi la foi, ear' cât despre alte cărţi de cetire, nici vorbă nu poate fi; poate vre-un călindar, însă nici acela la toţi.

La »Reun. de cetire şi cântare din Coşteiu«, înfiinţată mai anul trecut la stăruinţa zelosului nostru preot Avram Corcea; mi-se pare că din meseriaşi tocmai 6 sunt înscrişi de membri, dar' şi acestia, dacă n'ar fi corişti cu taxa redusă dela 4 coroane la o coroană, nu ştiu dacă ar mai rămâne vre-unul. Un cas ca probă este meseriaşul Ioan Belea nefiind corist, a declarat, »dacă nu 'i-se

va reduce taxa, se va şterge dintre membri, fiindcă el tot nu ceteste nimic şi dacă vine la reuniune, vine numai de plăcere«.

Toate acestea ne face un tablou trist, luând în considerare aspiraţiunile noastre naţionale şi culturale, că negustorii şi meseriaşii formează clasa mijlocie a poporului român.

Având în vedere că meseriaşii nu sunt într'un grad de cultură mai superior decât plugarii, am scris despre meseriaşii din Coşteiu în acea dare de seamă că sunt slabi cărturari.

În »desminţirea« celor 3 meseriaşi într'un loc zice: Ce se atinge de negustoreasa »Nemţoică« e drept că este de naştere Nemţoică, dar' acum e ca toate Românele bună la fapte şi la datini etc.

În darea de seamă am zis: »Că Coşteiu are 10 negustori, dintre cari 9 Români şi apoi o Nemţoică«.

Cum cred cei 3 meseriaşi? Că după plăcere poţi fabrica din Nemţi, Români cum pot fabrica dinşii din gorun frasin, ori din tuci (bagi) fer?

Cât despre d-na Korck, n'am avut nimic în contra d-sale, nici acum n'am nimic. Primească şi din partea mea mulţumită, că din prisosul domniei sale a făcut jertfă sf. bisericii, pentru care trebuie să-i fim recunoscători cu respectul nostru.

Ear' celor cu »O desminţire« acum vă povăţuiesc, cu toate-că m'aţi numit barfitor — ceea-ce va convinge pe ori-cine contrar, — că dacă nu ştiţi şi nu înţelegeţi ce cetiţi, mergeţi la o persoană serioasă, care a lucrat şi lucră pentru-că binele comunei şi al neamului, pentru să vă deie un sfat sănătos, ear' nu mergeţi la aceia care pun pedecă la ori-ce mişcare culturală şi naţională, umblând numai după intrigi, se bage neînţelegere între fraţi.

Negustorul.

Trebuinţe de-ale neguţătorilor noştri.

— Locuri bune pentru negustori. —

În comuna Ţapu, lângă Blaj, să află de închiriat nişte case cu preţ ieftin, în loc foarte bun pentru deschiderea unei bolte.

Cei-ce ar dori să se aşeze aici să scrie dlui *Ioan Coman* în Ţapu (posta Blaj).

Cursa diavolului.

De *Ioan Bochiş*, preot,

(Urmare).

Acum să vă povestesc mai departe păşania cismaşului cu săculeţul cu galbinii:

S'a culcat cismaşul pe săculeţul cu galbinii, dar' nu a putut dormi, înainte de culcat nu a zis, — după obicei, rugăciunile îndatinat, s'a gătat fericirea şi voea cea bună: »Muiere! — zise dimineaţa omul sărac, — aşa mi-se năzăreşte, că astăzi vor cerca banii, eu rămân în pat, mă fac morbos, şi nu lăsa pe nime să intre în casă«. — Şi anume, într'un târzii vine vecinul cel avut, şi pe lângă toată opintirea muierii intră în casă, se pune lângă patul cismaşului, îl întreabă de morbo, despre lecuirea lui, şi într'un târzii îl întreabă, că nu cumva a aflat în casa lui cu câteva zile înainte un săculeţ cu galbinii? Cismaşul schimbă la feţe, şi încă arătându-şi indignaţiunea, cu mirare se face a nega banii. Atunci

avutul îl ameninţă cu judecătoria, cu închisoare, şi spăriat cismaşul de reul ce-l ameninţa, cu ruşine scoate sacul cu banii dintre paie şi ruşinat îl dă avutului, şi în ziua următoare, earăşi a venit veselia şi voea bună în casa cismaşului sărac.

Într'adevăr, cei cari voesc a se în-avuţi cad în multe ispite şi în cursa diavolului. Uitaţi-vă la avuţi, că nu au odihnă nici ziua nici noaptea. Vedeţi ce face pofta de avere! Nu au avuţii nici Duminecă nici sârbătoare, în aceste zile oprite ca vântoasa aleargă tot numai după avere. Aceasta o fac chiar şi creştinii, îşi jertfesc odihna trupului, a sufletului şi mântuirea vecinică, numai banii să-şi sporească. Dar' să ştiţi că pe atare avere nu-i noroc, nici darul lui Dumnezeu. Te-ai îngrăşat poate pe sărăcia altora, dar' aceasta nu-i grăsimo adevărată, fără numai bugeţială.

Cine în ce păcătuieşte, în aceea se şi pedepseşte. Cine pentru bani şi avere

PARTEA ECONOMICĂ.

Câteva mijloace pentru îmbunătăţirea stării noastre economice.

Nu numai la noi sunt o mulţime de economi, cari se plâng asupra stării economice, care abia se mai poate suporta, ci în toate ţările, cari se razimă mai mult pe economic. În toate ţările din părţile noastre apasă d-opotrivă pe economi deoparte concurenţa americană, australiană şi din alte ţări de peste ocean, de altă parte introducerea nouelor reforme şi îmbunătăţiri economice.

Americanii, ca şi ceilalţi producători de bucate şi vite, ne apasă prin aceea, că pot să-şi aducă produsele lor de peste mare şi aici să le vândă pe pieţele noastre cu acelaşi preţ, ca-şi-cum se vând ale noastre, de nu cumva încă şi mai ieftine.

Până acum economii noştri n'au prea ştiut, ce urmări poate avea concurenţa străină şi îmbunătăţirile şi reformele mai noue asupra stărei noastre economice, acum însă o ved şi o simt cei mai mulţi, de oare-ce aproape toate produsele noastre economice s'au înlesnit într'un mod de tot simţitor.

Nu aşa s'ar fi întâmplat însă, dacă şi economii noştri ar fi fost mai deştepti şi mai prevăzători, dacă 'şi-ar fi ştiut deschide noue căi şi isvoare de câştig, dacă ar fi ştiut să planteze mai mulţi pomi roditori prin grădinile lor, bunăoară, — dacă roadele pomilor le-ar şti păstra şi întrebuinţa mai bine ca până acum, aşa ca o parte să o păstreze peste iarnă până primăvara, ear' ceeaaltă să o ştie preface în vin ori rachiu bun de poame, ca să nu mai fie siliţi a-şi da banii pe rachiu ordinar de prin cârcime, care une-ori e de tot stricat şi otrăvit.

Trecând dela pomărit la legumărit s'ar pute face deasemenea mai multă economie sămănând şi cultivând tot felul de legumi după-cum fac săsoicile, nu numai pentru trebuinţele casnice, ci chiar şi pentru vânzare, în loc ca să le cumperăm şi pe acelea tot cu bani gata.

Îşi uită de Dumnezeu şi de dreptate, e cu cale, ca în bani să se şi înăduşască. Puteţi vedea, că cum se prăpădesc măiestrii cari lucră Dumineca, da şi economii cari lucră Dumineca ajung cât de târzii la sapă de lemn. Şi ori-şi-cine oare nu poate vedea în toate acestea pedeapsa lui Dumnezeu, — eată cursa diavolului.

Diavolul nici cu atâta nu se îndestuleşte. Întru atâta îi sumuţă pe lacomii de avere, cât nu se tem nici de porunca a şaptea a lui Dumnezeu: »Să nu furi, să nu înşeli«. Şi aceasta e cea mai primejdioasă cursă a diavolului. Cel-ce lăcomeşte la al altuia, o asemenea peştelui, care se acată în unghiţă, dacă-l rămâne unghiţa în gât o perdat; eară de scapă din unghiţa 'i-se rupe gâtul. Mulţi îşi află periroa în acest păcat, pentru-că scris este: »Nici fur, nici sgâr-cit, nici înşelător, nici usurar nu poate merge în împărăţia lui Dumnezeu«.

(Va urma).

Treptat cu aceste noue isvoare de câștig, s'ar mai putè face niște îmbunătățiri însemnate și în economia câmpului; s'ar putè da de pildă o mai mare atențiune gunoiului provenit dela animalele de casă, cu ajutorul căruia s'ar putè îndoi rodirea bucatelor pe cele mai multe locuri. Pentru-că ori-ce s'ar zice, nu este tot una a dobândi de pe un juger catastral negunoit câte 8—10 hectolitre de grâu, în loc de 18—20 când acela ar fi bine gunoit. În cazul din urmă, pe lângă același lucru se pot dobândi roade îndoite. La aceasta se vor fi cugetat de sigur și economii mai învătăși, cari pe lângă gunoiul vitelor au mai început a gunoi încă și cu niște gunoai măiestrite, apoi cu cenușe, sare, var și altele, cari se presară mai cu seamă pe locurile sămănate, negreșit ca să se poată îndoi producțiunea pământului.

Unii din economii nostri nici măcar gunoiul animalelor de casă, care după-cum se știe, pe cele mai multe locuri e fundamentul plugăritului, nu-l bagă în seamă după-cum s'ar cuveni, ci îl tractează așa de mașter, încât scopul, la care se țintește cu acela, se ajunge numai în parte. După-ce adevărat se scoate din grajd, se lasă în grămadă așa neșezat cum se cade, de-l risipesc porcii sau alte vite în toate părțile prin curte, ear' mustul provenit din acela sau din grajd se scurge negenat pe șanțurile ulițelor sau drumurilor de îngrășe bolovanii acelora, în loc de a se prinde și a se transporta pe agrii și fânașe. Chiar și după-ce gunoiul se transportează în câmp, nu se îngrijește corăspunzător se lasă une-ori de toamna până primăvara în niște grămejoare mici, espus vânturilor și ploilor, până-când evaporază și se scurge toată puterea roditoare din el. De sine se înțelege, că pe lângă o astfel de procedură, foarte puțin se poate îmbunătăți starea materială a economului.

Pe când unii din economii mai mari de pământ ară astăzi chiar cu puterea aborului, ear' la ogorul de vara și toamnă, ară cu mult mai afund, ca pe la noi, ceea-ce încă ajută foarte mult buna rodire, pe atunci la noi unii economii mai numai sgărie pământul și la ogor, așa încât cresc și se desvoaltă o

mulțime de burueni stricăcioase prin holde.

Cine nu știe apoi ce înrîurință mare are și sămënța asupra rodirii, — înrîurință asupra căreia s'au cugetat de mult plugarii învătăși, alegând bărbătește sămënța prin triere și mai îmbunătățându-o și într'alt fel, ear' pentru-ca se poată fi sămănată la o adâncime potrivită, și numai câtă e de lipsă s'au introdus mașinile de sămănat, cari se privesc acum pretutindenea ca cele mai însemnate unelte de economie.

În legătură cu acestea mijloace pentru îmbunătățirea stării noastre economice, ar trebui să se dea și fânașelor naturale și celor măestrite mai multă băgare de seamă; ar trebui să se risipească bărbătește mușinoaiile în toate tomnile, ear' primăvara să se mai grape câte-odată fânașele, cele pline de tufe și răchite ar trebui lăzuite, cele băltoase și morastinoase ar trebui canalizate, ear' cele sterpe de iarbă ar trebui sămănite cu floare de fân sau alte sămănțe bune și dacă sunt mai în apropierea riurilor curgătoare, ar trebui udate pe timp de secetă.

În rînd cu acestea, ar trebui lățite și introduse mai cu de-adinsul și fânașele măiestrite, în cari să se poată cultiva mazăriche, trifoiu, luțernă și alte plante de nutreț, cari după-cum se știe, dau un nutreț mai bun, mai mult și totodată și mai prețios, ca cele naturale. Astfel, pe când un car de fân bun, abia se vinde cu prețul de 20 coroane, pe atunci unul de trifoiu uscat se poate vinde cu prețul îndoit.

Trecînd la economia vitelor, s'ar putè face deasemenea mai multe îmbunătățiri, pe unde iartă împrejurările. În loc de a ține câte 6—8 vite de un soi prost, ar fi mai bine de multe-ori a ține numai câte 3—4 de un soi mai bun și mai ales, cu cari s'ar putè cruța apoi o parte însemnată de nutreț. În privința aceasta încă am putè fi mai prevăzători și anume, ca să nu băgăm în iarnă nici-odată vite mai multe, ca cât socotim că avem nutreț, căci mai cumpărînd și de acela primăvara, când îndeobște e scump, nu se prea plătește economia vitelor.

Pe lângă economia vitelor mai mari ar trebui să se țină și crească mai multe animale mărunte, precum sînt porcii și oile, cari se pot vinde aproape ori-șicînd și astfel economul poate ajunge mai ușor la parale, decât când e silit a-și vinde de cele mari sau bucate. Cu deosebire pe creșterea și îngrășarea porcilor ar trebui să se pună mai mare preț ca până acum, așa ca în loc să se vîndă bucatele de cele mai multe-ori de tot ieftine, să se îngrășe cu ele rîmătorii sau chiar și alte vite mai mari și astfel să se vîndă.

Pentru-că trebuie să ne însemnăm bine și aci o judecată de mare însemnătate pentru economii, care sună: că cu cât poate se produce ceva mai mult și mai bun material pe terenul economic, cu atîta va fi mai prețuit și mai băgat în seamă, și din contră: cu cât ceva va produce material mai puțin și mai rău, cu atîta va fi mai desprețuit și mai nebăgat în seamă.

Să căutăm deci toate acelea mijloace, cu ajutorul cărora credem, că ne putem îmbunătăți starea noastră economică, așa că nici-odată să nu avem cauză de a ne plînge în contra ei, ci totdeauna să fim prețuiți și băgați în seamă ca niște economii harnici, cari știu anume se produce, nu numai pe seama lor, ci chiar și pentru trebuințele altora.

Ioan Georgescu.

Zăpada și iarna.

Vara anului 1900 ne-a lăsat ca moștenire mai multă secetă, decât umezală. Toamna la timpul ei, deasemenea a fost mai mult secetoasă. Din cauza aceasta sămănăturile de toamnă, pe unele locuri nu s'au putut face după toate recerînțele economice, așa că acelea după rapoartele înaintate și publicate de ministerul de agricultură, nu intră în iarnă tocmai așa puternice, ca se poată rezista vînturilor și gerurilor, pe cari iarna le aduce mai totdeauna cu sine.

Pe unele locuri sămănăturile de toamnă, cu deosebire grăul, așa apar de slabe, încât acelea nici până toamna târziu nu au acoperit pământul, ci abia apar de printre bruci ca o verdeață trecătoare. Causa a fost lipsa de umezală

GLUME.

Ostașul și orbul.

Un ostaș a tot auzit din Sfânta Scriptură zicînd: că cine dă ceva de pomană, Dumnezeu îi întoarce îndoit. El n'avea după sufletul lui decât un crucer și un galbin, când se întâlni cu un orb.

— Să-i dau crucerul acestui orb, — își zise în sine, — cine știe, dacă nu se va împlini și cu mine Scriptura. Fiind — pe seară, el n'a văzut bine și în loc de crucer a dat galbinul orbului. Ajungînd acasă bagă mâna în buzunar, dar' galbin ca în palmă; se ia deci după orb, pe care l-a ajuns chiar când avea să între în casă.

— Bună seara moșule! — zise ostașul cătră orb. — Uite moșule, 'ți-am dat din greșeală în loc de un crucer un galbin și fiindcă și eu sînt un ostaș sărac, te rog să 'mi-l dai îndărăt.

— Mie nu 'mi-ai dat nimic, fătul meu, — răspunse orbul, — eu nu te cunosc cine ești!

— Noa seara bună moșule! — zise ostașul și se făcu a eși pe ușă, dar' rămase tot în casă, ca să văză ce va mai zice orbul. Acesta presupunînd, că ostașul a eșit din casă, zise încet: lasă-l să-l pun lângă cei 99 în ulcica de sub pat.

Auzind aceasta ostașul, se plecă tiptil, fără să-l simță orbul și-i ia ulcica cu bani cu tot de sub pat. Când se băgă orbul ca se pună și galbinul dela ostaș în ulcică, — bani ca în palmă. Curînd ese afară și început să strige după hoțul de ostaș.

Într'aceea vine un alt orb, ca să mai stee seara de povești cu cel dintăiu, și acesta îi spuse întîmplarea cu ostașul.

— Prost ai mai fost și tu! — zise orbul al doilea, — să 'ții tu banii sub pat în ulcică. Uite eu îi port cu mine în căciulă.

Hoțul de ostaș s'a fost ascuns după o bute și asculta de acolo la povestea orbilor. Deodată se întinde și ia și căciula la al doilea orb din cap.

— Dă-mi căciula, frate! — zise dela o vreme orbul al doilea cătră cel dintăiu.

— Ce căciulă mîi? — întrebă cel dintăiu.

— Nu te bucura să te despăgubești dela mine, frate! dacă pe ai tîi 'ți-i-a luat ostașul.

Dintr'una într'altă să fi văzut apoi — bătaia orbilor.

Ostașul plecă voios dela orbi, zicînd: dreaptă-i Scriptura, că cine dă unul, D-zeu îi dă o sută. i-g.

Dada și mortul.

Pe vremea când Țigani nu 'și-au fost mîncat încă biserica și aveau popă de al lor, care nu prea știa atîta carte, au dus faraonii unul de ai lor, ca să-l slujească dada de viu. Anume au văzut purdeii, că dada odată gată slujba mortului.

— Să vedem ce slujbă face dada, nostru mortului, — zise Cula Căldărar — ear' pe noi nu ne lăsa în biserică.

Faraonii se apucă și duc pe Cula într'un sicriu, ca pe un mort în biserică și apoi chiamă pe dada, ca să-i facă

și pregătirea rea a pământurilor sămăntate. Lipsa de umezală a făcut, ca o parte a grăunțelor sămăntate să incolțească și apoi chiar atunci când colțul ar fi avut mai multă lipsă de umezeală, să nu o poată afla în pământul sămăntat, ci să fie silit a se usca, ear' pregătirea rea a pământului a făcut, ca să rămână o mulțime de bolovani mai mari, cari apoi încă au împedecat încâtva răsărirea și creșterea regulată a firelor fragile de holdă.

Grăunțele acelea însă, cari nu au apucat să incolțească, ci au rămas așa uscate în pământ, pot să incolțească și vegeteze încâtva chiar și în decursul iernii sub zăpadă, de oare-ce s'a constatat, că până-când nu îngheață pământul vegetațiunea holdelor încă nu încetează.

Profesorul Pictet dela universitatea din Gene, a făcut în privința aceasta niște încercări foarte însemnate. El a adăcă a supus mai multe grăunțe bine uscate la un ger de 100° Celsius, în decurs de patru zile, după aceea le-a sămăntat și acelea toate au răsărit. După aceea s'a apucat și a supus alte grăunțe și mai bine uscate la un ger de 200° Celsius în decurs de două zile, după aceea le-a sămăntat și și acelea au răsărit toate.

Pe baza acestor încercări s'a putut constata, că gerul nu omoră colțul (embrionul) grăunțelor, ci mai mult îl conservează. Astfel se mai pot mângăia încâtva chiar și economii aceia, cari, au sămăntat ceva mai târziu pe toamnă, că grăunțele acelea, cari nu au apucat să incolțească încă în decursul toamnei, pot să incolțească și vegeteze peste iarnă, așa că poenile și locul gol de printre sămăntăturile de toamnă să fie acoperite la primăvară cu holdă mândră și frumoasă.

S'a constatat, că zăpada căzută la timpul ei, e de o însemnătate deosebită, nu numai din punct de vedere economic, ci și igienic (al sănătății). Ea acoperă, ca și un vesmânt sămăntăturile de toamnă, ca să nu le strice, frigul, înghețul și vânturile cele răci. Zăpada adună și aduce pe pământ în căderea ei prin aer materii nutritive; adună și conservează cantități mari de apă în pământ pentru timpul de secetă, ear' în căderea ei prin

slujba mortului. Dada, apucându-se de slujbă, scoate pe toți purdeii din biserică, apoi ia o lumină de ceară și începe a măsura sicriul în lungul și latul zicând: cătu-'i de ici pân' aici, atâta-'i și de aici pân' aici.

Pe Cula îl umflă risul de slujba dadii și dă să se scoale din sicriu. Atunci dada nu se socotă mult ci, văzând că mortul dă să se scoale, face mac! cu cartea în capul aceluia, apoi răsfrângându-'și mâinile, se apucă de el și începe a-l sugușa, ca să nu se mai poată scula din morți.

După-ce 'l-a omorât bine și 'l-a așezat a doua-oară în sicriu, a eșit tot asudat și ostenit afară din biserică și adresându-se către purdei, le zise muștrându-'i: Aduceți-mi mortul mort, nu să vi-'l omor eu, că eacă cu Cula, de nu mă grăbeam cu slavă tatălui se duce curând dracului.

aer îl mai curăță și pe acesta de microbii (sămănța) boalelor lipicioase.

Acestea le cam știu și o parte din economii nostri. De aceea îi și auzim adese-ori zicând: că cu cât iarna e cu mai multă zăpadă și mai friguroasă, cu atât va fi și vara următoare mai caldă și mai roditoare, căci precum e iarna, așa e și vara de cele mai multe-ori. Când se fac de toamna unele arături pentru sămăntăturile de primăvară, atunci pământul arat se mai îmbunătățește și direge în decursul iernii de zăpadă și îngheț.

După mai multe încercări s'a putut constata, că zăpada prin căderea ei prin aer, adună și asimilează azotul (aerul nădușitor) din atmosferă și 'l coboară pe pământ, pentru a servi la nutrirea plantelor. Se știe anume, că azotul contribuie la nutrirea plantelor sub două forme: sub forma de amoniac prin foi și sub forma de acid nitric (leșie) prin rădăcini. Aerul atmosferic, pe care-l răsuflăm și noi e compus din patru părți azot și numai a cincina parte oxigen (aer dătător de viață).

Zăpada, ce cade iarna pe timpul când se topește, satură bine pământul de apă, așa că acela se poate împotrivi apoi mai cu succes eventualelor secete, de cari acum de câțiva ani nu am prea fost scutiți. Numai cât e de dorit ca zăpada când cade într'o măsură prea mare, să se topească încet și pe rând, căci la din contră se pot umfla prea tare riurile și prin revărsările acelor se pot face mari daune în economia câmpului.

În sfârșit s'a mai constatat și aceea, că înghețul și desghețul pământului ajută într'un mod vedit la descompunerea sărurilor și a leșiilor din acela, pe cari apoi le absorb plantele cu ajutorul rădăcinilor.

I. G.

Vin de miere cu boambe.

Boambele de strugurei, de agriș, de afune, merișoare, de mure etc. cari voim a le întrebuița pentru pregătirea vinului, au să fie foarte bine coapte și scutite de ori-ce necurătenie; spre scopul acesta putem întrebuița un teasc mic de mână sau un sac tescuitor de pânză, pe care-l tescuim într'o mână sau între petri, prin ce scoatem tot mustul aflător în boambe. După aceasta mestecăm mustul câștigat cu miere și cu apă, turnându-'l în sticla de fermentare (ferbere). Fermentarea se desvoaltă mai cu succes într'o căldură de 14°—16° R. În cas dacă în două zile nu se începe fermentarea, atunci turnăm fluiditatea într'un alt vas, și din acesta ear' în sticla de fermentare, ca mustul să vină în atingere cu aerul. Dacă fermentarea înceată prea iute, atunci mestecăm puțin drojdii. După-ce a încetat fermentarea și vinul se limpezește îl tragem cu grije și 'l turnăm într'un vas curat sau în sticle, care din urmă au să fie bine astupate și așezate într'un loc răcoros.

Vin din boambe de agriș, 10 litre. Boambele zdruncinate și mestecate cu apă de asemenea măsură și puțină miere se lasă la un loc cald, după mai multe mestecături spre fermentare, care se

gată în 2—3 zile. După aceea mustul se tescuește și se varsă pe 7 litre de must de boambe de agriș, 2 litre de apă. 12 chlgr. miere se ferbe cu 10 gr. acid tartarie (tirighie, Weinstein) și se mestecă totul în stare ferbinte.

Vin din boambe de strugurei, 10 l. Măsura: 3 l. must din boambe de strugurei, 6 l. apă; 14 chlgr. miere se ferbe cu 5 gr. tirighie și se mestecă în stare călduță.

Vin din boambe de afune, 10 l. 4 l. must din boambe de afune mestecăm cu 6 l. apă; după aceea ferbem 1 chlgr. miere cu 10 gr. tirighie și 2 gr. tanin și mestecăm toate aceste cu mustul în stare călduță.

Vin din boambe de merișoară, 10 l. Cu boambele de merișoară purcedem ca cu cele de agriș; după aceea mestecăm 4 l. din mustul de boambe de merișoară cu 5 l. de apă. 80 dgr. miere ferbem cu 10 gr. tirighie și 1/2 l. vin roșu și mestecăm toate aceste cu mustul în stare călduță.

Vin de fragi, 10 l. 6 l. must de fragi mestecăm cu 3 l. apă; 1 chlgr. miere ferbem cu 10 gr. tirighie și mestecăm toate aceste cu mustul în stare călduță.

Vin din boambe de mure negre, 10 l. Cu boambele purcedem ca cu cele de agriș, după aceea luăm 3—4 l. de must de mure și îl mestecăm cu 5 l. de apă, 14 chlgr. miere ferbem cu 10 gr. tirighie și mestecăm toate aceste cu mustul în stare călduță.

Reghinul.

Începutul sărăciei.

II.

În nr. 50 al „Foii Poporului” am spus întâmplarea săteanului care a ajuns să-și peardă casa și moșia în urma unui împrumut de 50 fl. — chivernisit fără de cap.

Acum voiu istorisi o altă întâmplare, în urma căreia a rămas în ușile oame-nilor o întreagă familie: doi părinți cu ai lor 6 copii.

Ioan Poenar din Săn-Miclăuș a fost în vremea lui cătană la honvezi. A făcut ce a făcut și a dus-o până să ajungă căprar. Când a venit acasă — după doi ani — nime nu era ca el. Fălos și țanțoș cum era, cu toată lumea vorbia numai peste umăr, doar' el a fost chiar — căprar. Așa cu făloșiile și cu horile de prin cele cărcime și-a cam împușinat averea, rămasă dela părinți. Când s'a însurat Poenar în 2—3 ani de zile a bătut în pinteni și averea, ce a căpătat-o cu muierea.

Nu era zi lăsată de Dumnezeu să nu meargă Poenar cu cisme frumos văcsuite și cu căput negru domnesc să horească și să spună minciuni prin cele cărcime. Ba în nebuna lui făloșie silise și pe biată nevastă-sa să-și cumpere »bundișcă» cu astrahan și șurțe de mătășă. De lucru nici vorbă nu era pe la casa lui Ioan.

Când nu mai aveau cu ce să-și cumpere făloșii — se ducea Ioan la Jidovul din sat și împrumuta bani și-și cumpăra »rozol» pe »grăul» ce s'o face la vară, — cum zicea el.

Abia au trecut câțiva ani și pe când cei 4 copii zdrențoși plângeau de foame și de frig — Jidovul satului bătea doba

la poarta nenorocitului Ioan Poenar — care în vremea lui a fost căprar la honvezi...

V'aș mai pute spune apoi dragii mei istoria lui Isidor Păun din Vale, care atâta s'a pîrit cu fratele seu pentru un petec de pămînt, până-când amîndoi și-au păpat toată averea cu cei advocați.

Ori v'aș pute povesti cum Jidovul din Gârbova a adus la sapă de lemn aproape întreg satul, fiindcă oamenii de acolo, neascultînd de învățăturile bune care îi îndemna să fie iubitori de școală și de biserică — s'au dat beuturii și trîndăviei și sălaş au făcut în sinul lor neiertatelor vrășmășii, până-când în urmă Jidanul i-a prins în ghiarele sale de cămătar nemilos și le-a luat casele și moștile agonisite de părinții lor.

V'aș pute spune multe pilde din care se vedeți începutul sărăciei cu ale ei triste urmări, — dar' mă opresc aci, pentru că știu că zilnic aveți și voi pilde cum în urma datoriilor nechibzuite, în urma lipsei de învățături bune, în urma lipsei de dragoste unul față de altul și în urma beției și a lenii — întră în casa omului sărăcia cu necazul și durerea pe după cap.

Mă opresc aci, pentru-ca în viitor să vă pot spune câteva sfaturi pe care, dacă le urmați în curînd va urma și naștorea traiului vostru îndestulit, începutul fericirii și bucuriei voastre și a copiilor vostri.

Mierea și ceara ca leac de casă.

În vechime se susținea, ca oameni tineri să nu consume miere multă, fiindcă aceea pentru ei este prea tare, din contră bătrînilor le pîrște consumarea mierei de tot bine. Mierea produce deslegare, curățire și întărire. Tea mestecată cu miere vindecă catarul și disolvă boalele. Mierea se întrebunțează cu succes în formă de alifie în contra umflăturilor esteriore, când luăm jumătate din miere, eară jumătate din făină și mestecându-le bine cu apă curată facem o alifie mai mult vîrtoasă. Mierea are putere vindecătoare și în părțile interne ale omului. Deosebi umflături mai micuțe de stomach le contrage, le coace și le vindecă. Mierea ca medicament nu se consumă singură, ci amestecată cu teă acomodată morbului.

Când în urma unui catar, sau unui alt morb inghițim mai greu, avem să bem o teă compusă din a linguriță miere feartă într'un pătrar de litru apă; cîntăreții încă pot folosi tea aceasta ca gargarism.

Din miere putem face și o apă curățitoare și întăritoare de ochi, ferbînd într'un pătrar de litru de apă o linguriță de miere și inmuind o cărpă de pînză în ea, care o punem pe ochi în stare răcită.

Din miere se face și vin; în măsură mică punem o linguriță de miere în apă clocîndă, lăsându-o ca să fearbă asta mestecată cu mierea ceva și mai departe. Vinul acesta este îndeosebi pentru oameni mai înaintați în etate foarte sănătôs. El disolvă, curăță, nutrește și întărește. În vechime încă se foloseau îndeosebi Germanii de acest mied de miere. Tacitus, istoricul roman

încă amintește această beatură, afirmînd că Germanii cei vechi mulțumeau sănătatea și etatea lor cea înaintată acestei beaturi.

Medicii se foloseau în vechime la medicamente de foarte multă miere, fiind convinși, că medicamentele pregătite cu miere devin mai eficace și vindecătoare. Teele de diferite specialități întrebunțate ca medicamente de casă sînt cu mult mai vindecătoare și eficace mestecate cu miere, eară așa ferte dimpreună.

Morburile de gât se vindecă de minune cu miere, când ferbem un pătrar de litru de apă cu o linguriță de miere, bînd în fiește-care oră câte o linguriță din tea aceasta.

Aceluia, cui a intrat veninul sau vre-o materie veninoasă în stomach, acela să consume 2—3 lingurițe de miere. Mierea nu suferă veninul în stomach.

Spre a căpeta un stomach bun, avem să luăm în toată ora o jumătate de lingură de coriander, fert într'o măsurică de apă, mestecată cu o linguriță de miere, ținînd pe lîngă asta diată.

O linguriță de anason fert 20 minute cu o linguriță de miere într'o măsurică de apă mină aerul stricat din stomach.

Copiii debili au să iee în toate zilele 2 vîrfuri de cuțit miere feartă într'o măsurică de lapte, când apoi în timp scurt se va întrema un prunc fragil.

Mierea folosită ca medicament are să fie totdeauna feartă, fiindcă cea în stare crudă este prea coroasă. Asta o putem observa și la tusa care se alină și se vindecă numai prin consumare de miere feartă în apă, lapte sau teă, eară mierea cea crudă nefeartă — mărește încă tusa.

Ceara încă se poate, pe lîngă alte multe a se folosi și ca medicament.

Cine suferă în cursură de pantece, acela să consume în fiește-care oră ceară curată, galbină, în mărimea unei mazere. Din ceară și rășină curată mestecată în măsură egală în unt proaspăt și topit lîngă foc și mestecat bine căpătăm o alifie puternică, cu care putem vindeca umflături și bube învechite.

Reghiannl.

SFATURI.

10 porunci pentru mulsul vacilor.

1. Apucă-te de muls totdeauna cu mâinile curate și înainte de a mulge spală bine țitele și ugerul vacii.
2. Cele dintăiu câteva picături de lapte, nu le mulge în șustar, ci jos, căci acelea conțin une ori niște baccili (bureți), cari pot corumpe tot laptele.
3. Mulge din fiecare țite mai ântăiu câteva picături de lapte în palmă și apoi îl gustă, de oare-ce se poate întempla, ca în cutare țite se fie laptele stricat.
4. La muls apucă țitele cruciș: una de dinainte și alta de dîndărăt.
5. Mulge cu grije dar' repede.
6. Când mulgi, în grajd să fie liniște.
7. Nu lăsa vasul cu laptele muls în grajd, căci de aci poate să capete un miros neplăcut.
8. Mulge laptele tot din uger, până la picătura din urmă.
9. Mulge totdeauna la una și aceeași oră.
10. Când mulgi, nu da vacilor de mîncare.

Iubiți cetitori!

„Foaia Poporului“ sosește în casele d-voastră în fiecare săptămână odată, de obicei Duminica. Ea vă aduce săptămână de săptămână învățături, povești, sfaturi, știri ș. a. din apropiere și din depărtare și numai de două-ori pe an, la două soroace, vine să vă și ceară ceva, plata ostenelelor ei: **abonamentul.**

Acum sosește unul din aceste soroace. Se apropie adecă sfîrșitul anului și în curînd vom intra în un an nou, care pentru „Foaia Poporului“ este al nouëlea an al vieții sale.

Credincioasă programului seu și menirii sale de a fi făclie luminătoare pentru talpa țerii, pentru țeranul român, ea-și va urmări mai departe scopul cu aceeași rîvnă, cu aceeași iubire și interesare pentru toate afacerile, pentru toate lipsese poporului nostru, ca și până acum.

Ea a trăit și a lucrat din toată inima pentru țeranul român și pentru oamenii dela țeară și tot astfel va lucra cu îndoit zel și mai departe.

Dar' în acelaș timp ea lucră și va lucra și pentru meseriași și comercianții români, dorind sporirea și înaintarea clasei de mijloc.

Cei-ce au cetit „Foaia Poporului“ și au avut-o în casă, o știu prețur.

De aceea credem și nădejduim, că ei nu o vor lăsa să nu o aibă mai departe și în nădejdea aceasta deschidem nou abonament pentru „Foaia Poporului“ pe anul 1901.

Astfel venim a ruga pe onorații abonenți, ca nu numai să se grăbească a trimite în curînd prețul de abonament, dar' să și spună tuturor, cu cari să întâlnesc și dau în vorbă, ce este „Foaia Poporului“, cum și pentru cine se luptă ea. Apoi să-i îndemne a abona această foaie, de oare-ce pe lîngă că e bună și făcută anume pentru popor, apoi pentru comercianți și meseriași, este și cea mai ieftină dintre foile românești.

Prețul va fi, ca și acum, anume:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe un an întreg . . . . . 4 coroane.
Pe o jumătate de an . . . . . 2 coroane.

Pentru România:

Pe un an întreg . . . . . 10 lei.
Pe o jumătate de an . . . . . 5 lei.

Pentru a pute ține bună rîndială, onorații abonenți, vechi și noi, sînt rugați a băga bine de seamă la următoarele:

Pe timp mai scurt nu putem primi abonamente, nici dela alt termen, decât dela începutul anului pe o jumătate de an, sau pe un an. Abonaților de până acum li sa'u trimis deodată cu foaia și mandate postale (posta utalvány), cu adresa noastră tipărită și cu fașia sub care primesc foaia, lipită pe dos, așa că trimitătorul nu are decât să scrie numele seu și cifrele la locurile convenite și să pună banii, dimpreună cu mandatul, la postă.

Abonenții noi sînt rugați a-și scrie numele lor și al comunei, foarte curat și cetet, însemnând posta din urmă.

Administrațiunea
„Foi Poporului“

CRONICĂ.

Parastas solemn s'a sărbătorit în 1 Ian. în capela metropoliei, pentru odihna sufletului răposatului mecenat *Ioan Bădilă*. Serviciul divin l-a oficiat protopopul *I. Papiu*, ear' cântările bisericesti le-a executat cu precizie corul funebral seminarial condus de prof. *Cunțan*. Printre cei prezenți am remarcat pe: *I. P. S. Sa* Metropolitul Meșianu, *P. C. Sa* arhimandritul Pușcariu, ilustra doamnă *véd. Moldovan*, familia *Dr. Moga*, prof. *G. Dima*, doamna *Tilea*, *P. Pipoș*, asesorii *Cristea*, *Boiu* și *Lazar*, *Dr. Lemény*, *Dr. Șpan*, *Ilie Moga*, *Dr. Stroia* etc.

Distincțiuni. *Dr. Isidor Marcu*, secretar metropolitan, *Stefan Pop*, protonotar consistorial, și *Aron Papiu*, notar consistorial, au fost distinși din partea *I. P. S. Sale* Metropolitului *Mihályi* cu titlul de protopopi onorari.

Din Blaj ni-se scrie: Duminesca trecută s'a ținut la casina română de aici a *treia* serată literară. Dumineca de mai înainte se făcuse pauză, și acum și venise un public mai numeros, ca ori-când.

Dl profesor gimnasial *Dr. Ioan Rațiu* a întreținut publicul cu niște *Prezumblări estetice*. Conferențiarul a făcut excursiuni în întreg domeniul frumosului, arătând cu definițiuni și exemple, ce este frumosul, plăcutul, sublimul, apoi comicul, ridicolul, gluma etc. Interesanta conferință s'a încheiat cu împărtășirea mai multor glume, cari au stîrnit risul publicului. Întreaga conferință a fost ascultată cu interes, și la urmă dl *Dr. Rațiu* a fost aclamat.

A urmat apoi un punct sublim. Tînărul jurist, dl *Traian Erdelyi* a declamat admirabila poezie a lui *Alexandri: Eroii dela Plevna*. Cu multă pricepere, cu mult sentiment și energie dl *Erdelyi*, a interpretat așa de perfect indignarea și avîntul patriotic al nemiștorului poet, încât a pîtruns și a emoționat întreg auditorul. A fost cu adevărat senzația sublimului, ceea-ce înfiorase inimile tuturor sub impresiunea accentelor energice și a ideilor și sentimentelor înalte de cari abundează *«Eroii»* lui *Alexandri*.

Declamatorul, care este o nouă achișiune pentru inteligența din Blaj, a fost aplaudat cu entuziasm.

Cu aceasta programul era eschauriat. Dar' spre surprinderea tuturor se anunțase dl profesor *Valeriu Suci*, cu un punct nou. Dl *Suci* ne cetise un *humoresc*, care prin aluziunile sale fine, locale și chiar personale, a deșteptat întreg interesul publicului. Măne-când dela însași disertația dlui *Rațiu*, ne-a prezentat într'un ton umoristic tipul unui profesor de estetică, preocupat exclusiv de problemele sale și pîcălit pentru însași preocupăția sa.

Dl *Suci* s'a descoperit spre surprinderea tuturor, ca un bun umorist, și a stîrnit multă veselie.

Serata, începută la 5 ore a durat până la 7^{1/2}, în cea mai bună dispoziție. Constat cu mulțumire armonia societății române de aici, și mă mir, că în celelalte centre ale noastre nu se mai urmează obiceiul bun al conferențelor de iarnă. Proxima serată va fi în seara de Anul-Nou.

Petrecere cu dans va aranja la 9 Ianuarie 1901 st. n. inteligența română din *Capolnoc-Mănăstor* și jur — în favorul înființării casine din loc. Prețul de intrare pentru persoană 2 coroane, pentru familie 4 coroane. Începutul la 7 ore seara. Oferte și suprasolviri se primesc cu mulțumită și se vor cuita publice.
Comitetul aranjator.

A 12-a ședință literară, s'a ținut Joi în 27 Dec. n. în localitățile *«Reuniunii sodalilor români din Sibiu»*. Salele tixite de public. Presidentul nostru dl *Victor Tordășianu*, deschizînd ședința, face o reprivire asupra celor întemplate în sinul Reuniunii dela ultima ședință încoace și îndeosebi insistînd asupra frumoasei și creștinești hotăriri a comitetului, de a sări săracilor nostri în *sărbările Nașterii Domnului* într'ajutor — arată cu satisfacție, cum această hotărîre a noastră aprobare a aflat în toate cercurile noastre. Laudă zelul damelor din cor, cari mult au ostenit în scopul colectării de bani, vestminte etc. și și mai mult ocupându-se acum de multe zile cu cusutul albiturilor etc., ce au să se împartă. Se cotoșc listele contribuțiilor cu daruri, cum și numele celor-ce în zilele ultime au contribuit cu însemnate sume de bani la fondul văduvelor, la al halei de vînzare etc. *La dorința generală* apoi s'a hotărît ca *darurile să se împartă Duminecă, adecă în ziua ajunului de Crăciun*, și anume în sala cea mare dela *«Gesellschaftshaus»* între orele 3-6 d. a.

În ce privește ședința literară, aceea a decurs precum urmează: D-șoara *Paraschiva Stroilă*, a declamat binișor poezia *«Romanța»*, de *V. Alexandri*; dl *Ioan Panfilie*, sodal pantofar, ne-a delectat și ținut în continuă bună dispozițiune prin cetirea fluentă, corectă și la înțeles a bucății hazlii *«Tîrgul dela Nămăești»*, de *V. Pop*; elevul școlii elementare maghiare, băiețelul *Petrică Stroilă* (frate al d-șoarei *Stroilă* a declamat frumos și cu mult curaj poezia *«Nicolae cel nebun»*; măiestrul petrar dl *Nicolae Simțion*, cu atelier propriu în Sibiu (pentru cruci, monumente etc.) a ținut să ne vorbească despre experiențele făcute într'un lung șir de ani în cele mai renumite orașe din apus și răsărit; ne-a vorbit despre peatra denșip, de granit și de marmoră, arătînd care e de preferit. Espunerile sale teoretice dl *Simțion* le-a demonstrat cu mai multe modele de peatră lustrită (cioplită) și simplă pe cari le-a împărțit între asistenți. D-șoara *Ana Ciotea* a declamat poezia *«Adio»*, de *V. Alexandri*, ear' după d-sa dl *Teodor Libeg*, pedagog în cursul II., a declamat ca întotdeauna cu multă pricepere și măiestrie anecdota *«Oile din apă»* de *T. Speranță*. Pedagogul curs. II. dl *Vasile Popa*, a cântat cu vocea-i plină și frumoasă de bass romanța *«Georghina»* și *«Câte pășerele 'n codru»*. În fine, la dorința generală dl *Libeg* mai declamează poezia *«Buzatul la biserică»*, de *Speranță*. De încheiere țin a aminti, că propunerea *«presidentului de a nu se mai continua în anul viitor cu așa zisele ședințe literare»* — nu a fost spriginită de nici un singur vot și astfel *presidentul* declarînd ședința ultimă din a. c. de încheiată — invită la participare la prima ședință, ce se va ține în cursul lunei Ianuarie 1901.

Un corist.

Postă în Șard. Ni-se scrie din Șard: În sfîrșit, după mai multe trăgări, vă putem face cunoscut, că, cu datul de 1 Ianuarie n. s'a deschis oficiul postal din loc.

Vremea. De Marți noaptea începînd vîzduhul cerne fulgii de zăpadă, semne și dovadă, că se apropie *Crăciunul nostru* în potrivita haină argintie. Iernii cu zăpadă-i șade bine.

200 coroane pentru hala de vînzare. Din cercurile *«Reuniunii sodalilor români din Sibiu»* ni-se vestește, că dl *Pantaleon Lucaș*, căpitan c. și r. în pensiuine, cassar consistorial etc., pîtruns de marea însemnătate ce o are clasa de mijloc pentru fiecare națiune deoparte, ear' de alta călăuzit de dorința ferbinte ca scopul nobil, ce Reu-

niunea și-a luat: *de a se prevedea cu local propriu și cu o eventuală hală de vînzare* — să se poată ajunge cât mai curînd, a binevoit a *contribui la fondul halei cu 200 coroane*. Fie ca esemplul generosului căpitan *Lucaș*, să aște cât mai mulți imitatori!

La Crăciun! Ne-a plăcut să credem până acum că magistratul orașului Sibiu va fi atât de treaz, să facă dispozițiile necesare, ca ziua *tîrgului de seară* să nu fie *locmai în prima zi a Crăciunului nostru*. Simțul de respect față de o sărbătoare atât de mare a conlocuitorilor ce-i încunjură, credeam că-i va decide pe frații Sași să mute ziua tîrgului, să nu coincidă cu prima zi a Crăciunului nostru. Ori dacă nu acest respect, cel puțin spiritual lor negustoresc îi putea îndemna să satisfacă acestei juste pretențiuni a populației române. Doar' n'o să creadă onorabilii Sași, că Români din jur vor încunjura biserica în ziua de Crăciun, ca să vină la Sibiu să cumpere negoșurile săsești.

Dacă ai nostri compatrioți nu voesc să știe de respectul simțului nostru religios și îngăduie ca ziua tîrgului să fie în prima zi a Crăciunului nostru, nădăduim firm că poporul și cărturarii nostri vor și să-i facă să înțeleagă și să simtă că jurul Sibiului e locuit în majoritate de Români, ce-și respectă legea și biserica.

În ziua de Crăciun Români să meargă la sf. biserică, ear' Sașii să stea singuri în șatrele lor de negoș — *ca să țină minte!*

Necrolog. Subsemnații cu inima frîntă de durere anunță neamurilor, amicilor și cunoscuților, că iubitul și neuitatul soș, tată, socru și moș *Stefan Millea*, notar pens., membru pe viață al *«Asociațiunii trans.»*, epitrop bisericesc etc., după scurte suferințe, împărtășit cu sf. taine s'a nautat la cele vecinice Luni, în 18/31 Decemvrie a. c., la 4 ore a. m., în etate de 71 ani. Rămășițele pămîntești ale scumpului d-funct se vor depune spre vecinică odihnă Mercuri, în 20 Decemvrie v., la 1 oră p. m., în cimiterul din comună. Tilișca, în 18/31 Decemvrie 1900. *Agafia Millea n. Domșia*, ca soție; *Lucreția Millea u Horsa*, *Ioan Bărsan*, *Ioan Bratu*, *Elie Ciuruga*, noră și gineri; *Aurel*, *Traian*, *Lucreția*, *Silviu*, *Letiția* și *Minerva Millea*; *Petre Hanciu* și *Mircea Bărsan*, *Cornelia*, *Maria*, *Victoria* și *Romul Bratu*, *Liviu Ciuruga*, nepoți; *Aurel*, *Valeriu*, *Maria* căs. *Bărsan*, *Anica* căs. *Bratu*, *Cornelia* căs. *Ciuruga*, *Stefan* și *Romul*, ca fii.

— **Jalnicii:** văduva *Elena Pop*, ca soție; văduva *Luisa Radu*, cu fiii; *Aurelia* și *Iosif Pop*, cu fiii; *Nicolae* și *Elena Pop*, cu fiii; *Octavian* și *Maria Pop*, cu fiul; văduva *Lucreția Thomas*, cu fiii; *Cornelia* și *Petru Macaveiu*, cu fiul, au profunda durere a anunța pierderea mult iubitului lor, soș, tată, socru, moș etc. *Nicolae Pop*, proprietar, care a încetat din viață, Joi, în 27 Decemvrie st. n. 1900, la orele 5 dimineața, în etate de 80 ani. Înormîntarea s'a făcut Sâmbătă, în 29 Decemvrie n. 1900, la orele 11 a. m. Cortegiul funebru va porni din locuința proprie la cimiterul gr.-cat. din *Tohanul-vechiu*, unde rămășițele pămîntești se vor depune spre vecinică odihnă. *Tohanul-vechiu*, 28 Decemvrie 1900. Rugați-vă pentru dînsul!!

— **Subscriși** au nemărginita durere de a aduce la cunoștința tuturor prietenilor și cunoscuților încetarea din viață a proiubitului lor soș, respective frate *Iosif Ciobota*, pădurar al episcopiei rom.-cat. din *Alba-Iulia*, întemplată în urma unui accident nenorocit, și după împărtășirea cu sf. taine ale muribunzilor în 31 Decemvrie 1900, în anul al 51-lea al etății și al 23-lea al fericitei

sale căsătorii. Osăminteale pământești ale adormitului în Domnul s'au depus spre eternă odihnă Joi, în 3 Ianuarie 1901, d. a. la 2 ore, în cimitierul bisericeii gr.-cat. din Șard. Fie-i țărina ușoară și memoria binecuvântată! Șard, în 31 Decembrie 1900. Sanflora Ciobota n. Popu, ca soție; Gregoriu, Nicolae, Radu, Mihailă, Florea, ca frați.

— Saveta Popoviciu născută Basarabă, ca soție, Vuța, Saveta, Ioan, Ana, Paraschiva, Ioana și Maria, ca fiice și fiu, Pelagia, Paraschiva, Ioan și Iosif ca frați, Ioan Basarabă, ca socru, cu inima frântă de durere anunță tuturor consăngenilor, amicilor și cunoscuților trecerea din viață a preaiubitului lor soț, tată, frate și ginere *Samoilă Popoviciu*, primar comunal, cantor al bisericeii greco-orientale și fost învățător, care în urma unui morb greu și îndelungat, fiind împărțit cu sfintele taine, și-a dat nobilul seu suflet în mâinile Creatorului, Vineri seara, în 28 Dec. st. n., în al 53-lea an al vieții. Rămășițele pământești s'au așezat spre repaus etern, Duminecă, în 30 Dec. n., în cimitierul bisericeii gr.-or. din loc, la 1 oră p. m. Vaidei, la 29 Dec. n. 1900. Fie-i țărina ușoară și memoria neuitată!

Concert împreună cu producțiune teatrală va aranja corul bisericeii române greco-orientale din Deva, în 8 Ian. 1901 (adeacă a doua zi de Crăciun), în sala »Redout« din Deva, cu concursul dlor Alexandru Moldovan și Alexandru Schuster din Deva. Prețul de intrare: De persoană locul I. 2 coroane, locul II. 1 coroană 40 bani, locul III. 1 cor., parter 80 bani, galerie 50 bani. Venitul curat e destinat în favorul bisericeii din Deva. Începutul la 8 ore seara. Suprasolvirile marinimoase se primesc cu mulțumită și se vor cuita pe cale ziaristică.

Programul: 1. a) »Eată ziua triumfală«, cor bărbătesc, de W. Humpel; b) »Copiliță din Bănat«, cor bărbătesc, de ... — 2. a) »Ochii tui frumoși și limpezi«, romanță, de I. Paschil; b) »Wen der Mensch noch Jüngling ist«, cântec, de M. Richter. Tenor solo, ambele executate de dl Alexandru Schuster. — 3. a) »Marș ostășesc«, cor bărbătesc, de N. Popoviciu; b) »Foaie verde de trifoi«, cor bărbătesc, de T. Popoviciu. — »Cât aș dor«, duet executat de domnul Alexandru Schuster, tenor și domnul Alexandru Moldovan junior, bariton. »Pisica«, comedie într'un act de Teochar Alexi. — »Otrava de hârciog«, comedie într'un act, de Anton Pop. — »Negustorul și nărodul«, dialog.

Avansări în armata comună. După buletinul militar cu 1 Ian. 1901 fură înaintați în armată comună: Dem. Murășanu, preot din archidiaconia gr.-cat. de Alba-Iulia și Demetriu Sângeorzan, preot din archidiaconia gr.-or. a Transilvaniei de *cooperatori castrensi de cl. a II-a* în rezervă, după aceea de *sublocotenenți în rezervă la infanterie*: Alexandru Nistor, în regimentul 33, Aurel Ciortea 31, Vasiliu Partica 53, Toma Bogdaș 57, Dionisiu Cimponeriu 32, Iosif Butean 31, Demetriu Voina 64, Alexandru Dănescu 31, Ioan Grundei 59, Aurel Crișan 33, Arcadiu Giulanu 43, Filip Suciu 2, Emiliu Macoi 71, Nicolau Valentin 96, Traian Marcu 33, Daniil Șerban 31 și Aloisiu Pavel 28.

La tren: Arcadiu Lucescul, în regimentul 2.

La marină: Urban Păsărar.

De locuitori de oficeri în rezervă: Ioan Petru, în regimentul 74 de infanterie, Demetriu Galian 43, Mircean Soreșcu 6, Victor Marcu 62, Nicolau Vaida 2, Piu Trevișan 97.

La artilerie: Adalbert Schiau, în regimentul 36.

De cadeți în rezervă la infanterie și vânători: Ioan Popa, în batalionul 50, George Bărbat, în batalionul 1 de vânători, Artemiu Murășan, în regimentul 31 de infanterie, Virgiliu Pop, în regimentul 50, Titu Catrușca 29 și Cornel Rusu în regimentul 38 de infanterie.

Locotenentului din regimentul 2 de infanterie *Ioan Pădure* i-s'a concesiunea sa din armată.

„Reuniunea sodalilor români din Cluj“ își va ține a 29-a adunare generală ordinară, la 8 Ianuarie 1901 st. n., în localitatea »Uj-Világ«. Începutul la 7 ore seara. La această adunare se invită cu tot onorul atât membrii, cât și doritorii de a sprigini această Reuniune. După adunare corul Reuniunii va aranja sub conducerea dirigentului T. Brătescu un concert. Prețul de intrare: după plac. După concert urmează dans. Ofertele marinimoase cari sînt a se adresa cassarului: A. Cășian, Hossu-uteza 18 — se primesc cu mulțumită și se vor cuita publice.

Programa concertului: 1. O ce veste minunată, cor mixt, de G. Dima. — 2. Brîul popilor, mezzo-sopran solo cu acomp. de cor mixt, de G. Musicescu. — 3. Monolog, predat de V. Rus. — 4. Bagă Doamne luna-n nori, sectet de T. Popovici. — 5. Declamație comică, predată de Gerasim Baciu. — 6. Sună buciul de-alarmă, cor mixt, de I. R. Simionescu. — 7. Lugojana, sectet de I. Vidu.

Cu suflet bun. Într'o scrisoare ce am primit-o din *Cuculata* (țeara Făgărașului), dl epitrop *George Cantor* în numele parohiei exprimă mulțumiri călduroase mai multor parochieni, cari au jertfit din avutul lor pentru scopuri de binefacere. Anume dlui *Nicolae Chiorniță*, mare proprietar și fruntaș al poporului, care dela venirea sa din Zărnești în comuna aceasta, an de an, a ajutat când biserica când școala, a pus basă unui fond bisericesc, care azi face vre-o 8000 coroane, tineretului școlar în fiecare an la Sfântul Nicolae îi împarte de pomană, a dăruit bisericeii 3 parcele de pământ în preț de vre-o 500 coroane. Dela dl Chiorniță s'au îndemnat apoi și alții la fapte bune, precum I. M. *Buciumeanu*, cu nepotul seu *George*, cari au dăruit un loc de arătură de vre-o 200 coroane, învățătorul *G. Ciocan* întru pomenirea mamei sale a dăruit un »Apostol« cu litere latine în preț de 11 coroane 50 bani, *G. Gumnea* un rind de vestminte bisericesti de 48 coroane, *David Cantor* și soția sa *Ana* un prapor de 30 coroane, ear' *G. Crihălmeanu*, 2 sfeșnice de 24 coroane, și alte 20 coroane la fundațiunea »*Crihălmeanu*« înființată de el pentru ajutorarea studenților. — Faptele bune din suflete bune isvoresc.

Dreptatea la Micălaca. Sub acest titlu am primit din Micălaca o jalbă mai lungă, în care se spun lucruri triste întemplate acolo, când cu alegerea de preot. Rușine destulă ar fi, dacă dl *Ioan Morariu* într'adevăr a umblat cu bani și cu beutură să cumpere glasurile oamenilor la alegere. Dar' și mai trist ar fi, dacă și dl adm. protop. *Iancu Ștefanuț*, din Arad, precum ni-se scrie, în loc să facă cercetarea în rînduială și cu nepărtinire, în loc să împace treburile și să dea ascultare la toți câți au protestat în contra abuzurilor întemplate la alegere, s'a dat de partea unora, ear' pe ceialalți i-a asuprit. De altfel e treaba măritului consistor să facă dreptate la Micălaca.

„Deșteptarea“ despre „Căldindarul Poporului“. Vrednica foaie din Bucovina »*Deșteptarea*« scrie următoarele despre »*Căldindarul Poporului*« pe 1901.

„*Căldindarul Poporului*“ pe anul 1901, apărut în editura societății pe acții »*Tipografia*« din Sibiu, este unul dintre cele mai bune căldindare românești. Scris într'o limbă populară, dar' aleasă, acest căldindar e cel mai răspândit dintre toate câte apar dincolo de Carpați. Conținutul »*Căldindarului Poporului*« e cât se poate de bogat și variat. Pe lângă materia obișnuită mai aflăm încă un conșpect scurt asupra bisericilor, școalelor, reuniunilor și a mai multor așezăminte române din Transilvania și Ungaria. Din partea beletristică amintim: *Tatăl nostru al Românului*, *Floarea soarelui*, *Vasile Alexandri*, *Din trecutul României*, *Servus părinte*, *Iancu*, *Aleodor împărat*. Vine apoi »*Révașul*«, în care se enumeră pe scurt toate întemplierile de căpetenie din anul ce trece. Urmează în sfîrșit un șir trumos de povești pentru popor, biografii, anecdote, glume etc.

Din tot șirul scris în acest căldindarăș se vede marea dragoste de neam și interesul viu al redactorilor față de poporul pentru care se ostenesc. Recomandăm cu căldură și fraților noștri săteni bucovineni acest căldindar. Se poate comanda dela »*Tipografia*« din Sibiu. Prețul numai 46 bani.

Iuțeala luminii. Cel dintăiu, care a măsurat iuțeala luminii, a fost *Olaf Römer* la a. 1876. După socoteala lui, o rază de lumină ar face pe secundă o cale de 311 milioane de metri. În timpul din urmă directorul institutului astronomic din Nizza, *Perrotin*, a făcut o socoteală mai exactă, după care iuțeala luminii este de 299 milioane de metri pe secundă, deci cu 11 milioane mai puțin, de cum statorise Römer.

Tip de ziarist unguresc. Pentru ilustrarea moralului și a tăriei de caracter a »*Schreib-Morif*«-ilor dela gazetele ungurești, înregistrăm următoarele: În Budapesta apar două ziare jidovești: »*Egyenlőség*« se numește ziarul Jidanilor neologi redactat de *Szabolcsi Miksa* și »*Zsidó Híradó*« se chiamă ziarul Jidanilor ortodoxi redactat de *Weisz Daniel*. Aceste două ziare dela înființarea lor trăesc în certe și polonii nesfîrșite.

Szabolcsi ca să »*topească*« pe cei dela »*Zs. H.*« a plătit 3 fl. lui *Atzél Endre*, colaboratorul gazetei umoristice »*Borszem Jankó*«, ca să-i scrie un articol teribil contra lui *Weisz*. *Atzél* a scris și *Szabolcsi* l-a publicat cu multă satisfacție.

A doua zi *Atzél* s'a întâlnit cu *Weisz* redactorul dela »*Zs. H.*«. Când cest din urmă l-a întrebat că ce zice la articolul apărut în »*E-g.*«, *Atzél* (autorul articolului) s'a scandalisat grozav de așa o infecție și a promis lui *Weisz* că pentru 3 fl. îi scrie un articol în care nenorocește pe cei dela »*E-g.*«

După apariția articolului în »*Zs. H.*«, *Atzél* ear' s'a întâlnit cu *Szabolcsi* și pentru alți 3 fl. a scris un articol în »*E-g.*« și și-a combătut grozav propriul seu articol publicat în »*Zs. H.*« contra articolului seu din ziarul »*E-g.*«. În sfîrșit cei doi redactori infuriați la culme și-au intentat *reciproc* proces de presă.

La interogator s'a prezentat singur *Atzél Endre*, enunțând sîrbătorește că el e autorul atât al articolelor din »*Zs. H.*« cât și a celor din »*E-g.*«.

Se așteaptă acum cu mare interes pertractarea acestui proces, în care acuzatorul este și acuzat și acuzatul este și acuzator.

Și apoi mai cuteze cineva să spună că ziaristica iudeo-maghiară nu e model de ziaristică demnă și la locul ei!

Dela „Reuniunea sodalilor români din Sibiu”. La fondul pentru acuirea unui local cu o hală de vânzare pe seama „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”, au mai contribuit cu câte 20 bani următorii: D-na Ioana Rebegea, dl Ioan Rebegea, Nicolae Sasu, notar, Iosefina Sasu, Eleonora Sasu, Demetriu Comşa, presidentul agriculturii, Romul Simu, învăţ. pens., Teodor Orlea, candidat la parochia Sadu, Petru Dragomir, d-na Berta Dragomir şi Emil Dragomir, june, George Dima, prof. de muzică, Maricuţa Dima născută Bologa, Mărioara, Ionel, Lia, George, Ana Gabriela, d-na Zoe Dima născută Voinescu, doamna Ana Dr. Moga născ. Bologa, d-şoarele Zina, Geni, Rica, Lia şi Ionel Moga, Nicolae Penciu, jude r. în pens., d-na Maria Penciu născ. Popea, d-şoara Hortensia Penciu, d-na Valentina Parasca născută Penciu, Dr. Leon Parasca şi Leonel Parasca, (Haţeg). Ioan Taflan, func. la „Albina”; dl Vasilie Damian, protopresb., d-na Aurelia Damian n. Cepeş. Alma Vasilică, Aurora, George, Valeriu, Romulus, Traian şi Sabina Damian, (Brad, Zarand), dl Hermann Kirchner, director de muzică, d-na Berta Kirchner, Emil Verzariu, Malvina Verzariu, Gregoriu, Pompiliu Verzariu şi d-şoara Betti Verzariu; ear' cu câte 40 bani dl Ioan Urşa paroch, d-na Ana Urşa n. Maxim (Meşeş).

Nou medic districtual. În locul răposatului Nec. Cinteş, fişpanul comitatului Făgăraş a denumit de medic districtual în Zărneşti pe Dr. *Hámorszky Oszkár*. Ne mirăm, cum într'un ținut așa de curat românesc, n'a putut ajunge medic un Român, căci avem destul.

Cas de moarte. Subscrișii cu inimă plină de durere anunță tuturor rudeniilor, amicilor și cunoscuților încetarea din viață a preaiubitului soț, tată, fiu, frate, ginere și cumnat *Nicolau Botian*, preot gr-cat. în Tâmpahaza-Ufalău, care după grele suferințe, provăzute cu sfintele taine ale muribunzilor, și-a dat nobilul și blândul seu suflet în mâinile Creatorului, în 25 Decembrie n. 1900, la orele 9 seara, în anul al 28-lea al vieții, al 3-lea al fericitei sale căsătorii și al proiecției. În mormântarea scumpului defunct s'a făcut, din casele parochiale din Tâmpahaza, Joi, 27 Decembrie n., la ora 1 la ameză, ale cărui rămășițe pământești s'au așezat spre odihnă vecinică în cimiterul de lângă biserică. În vezi amintirea lui! Elena Botian născ. Moldovan, soție. Septimiu Nicolau Botian, fiu. Francisc Botian, preot gr-cat. în Bărbant și Susana Botian născută Cadar, părinți. Mariți Botian născ. Hulea, Carolina Botian născ. Dăian, Francisc Botian, Iuliana Botian, Emil Botian, frați. Ioan Moldovan, protopop gr-cat. în Mediaș și Maria Moldovan născută Brad socri. Petru Brad, protopop onorar, ca moș. Aurel Hulea, preot gr-catholic în Galda-de-jos. Valer Dăian, notar cerc. în Mihail. Aurelia Moldovan m. Decei și Dionisiu Decei, preot gr-cat. în Orlat. Ioan Moldovan, Iuliu Moldovan, Cornelia Moldovan, Rom. Moldovan, cumnați.

Invitare. *Comitetul „Reuniunii femeilor române”* pentru ajutorarea văduvelor sărace din Brașov și Săcele are onoarea a invita pe calea aceasta pe P. T. public cult românesc la *petrecerea de dans* ce se va ține în preșeara Anului-Nou românesc, Duminecă, în 31 Decembrie st. v. a. c. (13 Ian. st. n. 1901), în sala de concert și teatru în Brașov. Inceputul e la 8 ore seara. Prețul de intrare: 2 cor. de persoană. Alte invitații speciale nu se mai trimit. Brașov, 18 Decembrie v. 1900. Pentru comitetul Reuniunii: *Otilia N. Bidu*, vicepreședinte.

Pentru gimnasiul din Brad. D-nul *Rubin Pațifa*, avocat în Alba-Iulia a binevoit a dăruți pentru masa studenților dela gimnasiul nostru român gr-or. din Brad suma de 5 coroane. Ear' mult zelosul domn adv. din Orșova, Petru Călcunariu a mai dăruit 10 coroane, în scopul completării gimnasiului nostru la 8 cl. Cu totul până în prezent acest mecenat a dăruit spro scopul sus indicat suma de 118 coroane.

O! Doamne: câți fii are națiunea română cari fără mari greutăți ar pute îndeplini această faptă! Primească marinimoșii dăruitori cea mai călduroasă mulțumită din partea tinerimii studioase. Direcțiunea gimnasiului român gr-or. din Brad, în 15 Decembrie 1900. *Georgiu Părău*, dir. gimnas.

Concurs. Pentru parochia vacantă de clasa III. din *Chisirid*, protopopiatul Orășii-mari, s'a scris concurs cu termen de 5/18 Ianuarie 1901. Cerețile s'nt a se adresa la dl *Toma Păcată*, protopop în Ordeea-mare. — Asemenea este vacantă și parochia de clasa III. din *Checheș*, protopop. *Belințului*. Cerețile se se adreseze dlui *Gerasim Sêrb*, protopop în *Belincz-Kiszetó* (comitatul Timiș).

Convocare. Membrii casinei române din *Seliște*, prin aceasta s'nt invitați la adunarea generală ordinară a casinei, ce se va ține la 6 Ianuarie st. n. 1901, la orele 2 d. a. în localul casinei. Obiectele: 1. Raportul comitetului. — 2. Raportul cassarului. — 3. Alegerea comitetului. — 4. Propuneri. *Seliște*, 28 Decembrie 1900. *Dr. Calefariu*, president. *Dumitru A. Mosora*, secretar.

Colerina? Ni-se scriu următoarele: Între poporul din Mănășturul-unguresc, comitatul Cojocnei, s'a ivit un morb, care după scurt timp cauzează moartea celui cuprins de el. În ziua în care e lovit de morb, într'atâta slăbește încât și cade la pat, începe a-i curge sângele pe nas și apoi după 2-3 zile are dureri sângeroase de foale, ear' după alte 2-3 zile moare. Din 25 l. c. n. până azi au murit 2 juni maghiari și acum un tiner român căsătorit din Septembrie a. c., fiu al primului proprietar din loc. Din această cauză oamenii s'au înfricat de tot, ca în timpul colerii. Medicul e în loc, dar' nu poate ajuta nimic. Se atrage atențiunea autorităților competente.

Un defraudant — asasinat. Din Panciova se scrie, că gendarmeria a aflat în câmp cadavrul lui *Illici*, fostul cassar al băncii sêrbești din Belgrad, care de curând a defraudat sume însemnate dela bancă. Doi țărani din *Ofoea* au fost deținuți — ca ucigași ai lui *Illici*.

Dare de seamă și mulțumită publică. Subscrișii în numele comitetului parochial vin și pe această cale a esprima cele mai călduroase mulțumite marinimoșilor contribuenți, domni și doamne, cari din incidentul renovării sfintei biserici gr-or. române din suburbiul Iosefin, pusă sub înaltul patronaj al Escelenței Sale I. P. S. arhiepiscop și metropolit Ioan Meșianu, au binevoit a contribui la înfrumusețarea bisericii cu următoarele daruri:

Harnicul econom *Man Poplăcean* și soția sa *Stanca*, născuți în comuna Rêșinari și de prezent aflători în parochia noastră, au împodobit biserica cu două sfeșnice frumoase în preț de 40 coroane.

D-șoara *Victoria Joandrea*, învățătoare la școala civilă de fete a „Asociațiunii” din Sibiu, a colectat dela parochieni o sumă de 43 coroane 20 bani. Din suma aceasta s'a cumpărat un vestmânt de catifea lucrat cu fir de aur, ce s'a pus pe tetrapod. Vestmântul a costat 30 coroane; restul de 13 coroane

20 bani s'a adăos la o a doua colecță ce s'a întreprins.

Marinimoasele donatoare, cari au contribuit la colecția d-șoarei *Victoria Joandrea* s'nt următoarele doamne: *Octavia Voilean*, soție de asesor consistorial, *Maria Gârbacea*, *Elisabeta Joandrea*, *Maria G. Simtion senior*, *Paraschiva Marcu* și *Maria N. Avrigean*, câte 2 coroane; *Ana Joandrea*, domnișoara *Victoria Joandrea*, învățătoare, *Maria Simtion*, preoteasă, *Maria D. Câmpean*, *Elisabeta G. Poponea*, *Ana I. Pinciu jun.*, *Elena Arpășan*, *Eva I. Comanescu*, *Maria Logojan*, *Soră Săvoiu*, *Maria I. Imbêruș*, moașă, *Traian Pop*, *Ana Têrian*, *Eva L. Imbêruș*, *Maria P. Simtion*, *Paraschiva Cioran*, *Eva N. Simtion*, *Maria G. Avrigean*, *Maria Mărcuțiu*, *Elena I. Mohan*, *Ana Câmdea*, *Maria Vintilă*, *Elena Iacobetz*, *Ema Marcu*, *Victoria Stanciu* și *Maria Iacob*, câte 1 coroană; *Paraschiva Apolzan* și *Maria I. Pinciu senior*, câte 60 bani; *Elena Pop vîd.*, *Elena Medrea*, *Ana Bădilă*, *Eva I. Joandrea*, *Ana I. Șerban*, *Maria Căicuț*, *Eva Vintilă* și *Paraschiva Tălmăcean*, câte 30 bani; *Iosif Marcu sen.* 30 bani; *Ana Imbêruș* și *Ana I. Popidan*, câte 20 bani; *Maria Joandrea* 10 bani.

Sibiu, din ședința comitetului parochial ținută la 17 Dec. st. n. 1900.

Toma Joandrea,
inv., președinte.

George Poponea,
notar.

Ghicituri.

I.

(Împărtășită de abonentul *Simion Măzdrean*).

S'au dus 20 de oameni la birt și au cerut *rachiu* (vinars) de 20 cr. Între cei 20 de oameni, pe lângă bărbați au fost și femei și copii. Fiecare cap de bărbat a beut *rachiu* de 4 cr. și fiecare cap de femeie a beut *rachiu* de o jumătate de crucer și fiecare cap de copil a beut *rachiu* de un sfert de crucer. Întrebarea este: Câți bărbați, câte femei și câți copii au beut *rachiul* în birt?

II.

(Împărtășită de *George Belea* din Săn-Mărtin).

Este un trup pe care s'nt:

2 ridicate

2 acățate

4 spânzurate

4 implântate și

2 vijitoare

Întrebarea este: ce fel de dobitoac este acela?

Între abonații, cari ne vor trimite deslegări bune, vom sorți două cărți folositoare ca premii.

POSTA REDACȚIUNII.

V. F. inv. Dânc. Un raport trimis așa târziu nu se poate publica. Te rugăm de alte-ori a raporta mai curând.

Gothatea. Comasația greu o poți opri, de altcum în cauza d-voastre numai un avocat poate să vă dea sfat, după-ce va ceti toate scrisorile. Mergi la un avocat român.

Dragoste și inimă curată s'a publicat numai acum în foaie, de pe manuscris; nu e scoasă din carte tipărită.

P. B. în Văleni. Poeziile se vor publica, când le va veni rindul. Cărțile ce le ceri, noi nu le avem.

Torac. Vine în nr. viitor.

Pentru redacție și editură responsabil: *Andrelu Baltes*.
Proprietar: Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: *Iosif Marschall*.

Se dă în arândă!

O casă întocmită pentru prăvălie, cu mai multe odăi și cu drept de vânzare, într'un sat potrivit, se dă în arândă pe 3 sau 6 ani. Doritorii să se adreseze la dl [70] 1-3

Ioan Coman.
proprietar în Țap, u. p. Bii kös.

În Cut

mare comună, curat românească, în cercul Sângătinului, p. u. Koneza, se află de închiriat un local potrivit pentru

un comerciant român.

E așezat în mijlocul satului, la stradă. A se adresa la subscribul proprietar.

[68] 2-3 **Ion D. Dăianu.**

A apărut și se află de vânzare la „Tipografia”, soc. pe acțiun. în Sibliu

Anuarul I.

al

„Reuniunii sodalilor români din Sibiu”, cuprinzând

unele date dela întemeierea ei până la 31 Decembrie 1899

publicat de

Comitetul Reuniunii

Prețul 1 cor. 20 bani, cu porto postal: 1 cor. 40 bani.

Este în interesul tuturor abonenților de a face propagandă pentru răspândirea „Revistei Ilustrate”. Cu cât numărul abonenților va fi mai mare, cu atât va apărea Revista mai bogat ilustrată și mai elegantă.

Abonamentele se fac de adreptal prin mandat postal.

Cea mai bună și mai acomodată foaie beletristică pentru stimabilele doamne preotese și șoare dela sate și tot omul știutor de carte este:

„REVISTA ILUSTRATĂ”,
foaie enciclopedică literară

de 2-ori pe lună în Șoimuș,
cu numeroase ilustrațiuni executate cele mai multe de cincografii curții imperiale din Viena și costă pe o jumătate de an numai două coroane.

Abonamentul costă numai 2 coroane pe o jumătate de an.

Manuscrisurile și banii de prenumerațiune sînt de a se trimite la administrațiunea „Revistei Ilustrate” în Șoimuș (Sajó-Solymos), posta ultimă Nagy-Sajó, [69] 1-3

8 medalii de aur.
19 medalii de argint.

Fluidul lui

Marca șerpe.

Dovedit de mult timp ca mijloc bun cosmetic (frecare) pentru întărirea vinelor și mușchilor corpului omenesc.

Prețul:

1/2 flacon cor. 2.—

Veritabil numai cu ma ca de mai sus se capătă în toate farmaciile drogueriile.

[32] 9-15

Deposit principal:

Farmacia cercuală, Korneuburg lângă Viena.

8 medalii de aur.
19 medalii de argint.

Kwizda.

Fluidul turiștilor

Folosit cu succes la întărirea și recăștigarea forțelor după ture mari din partea turiștilor, bicicliștilor și călăreților.

Prețul:

1/2 flacon cor. 1.20.

Mar ca de text, eticheta și embalajul scutite prin lege.

Fabrică de casse.

Subscribul îmi iau voie a face atent p. t. publicul meu la

cassele sigure de foc și spargere,

cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse numai din material bun și tare. De aceea rog cu deosebire on. public, care caută casse, să binevoască a fi cu atențiune în lista prețurilor la greutatea și măsura indicată pentru-ca privindu-le numai pe din afară se nu cufunde cu alte casse ce obvin în comerț, făcute din material slab și ușor.

În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — e panterate din oțel absolut imposibile de a le găuri.

Pentru biserică și comune casse după înțelegere cu plătire în rate.

Lista prețurilor gratis și franco

— Instalare de lumină Atycelen. —

Gustav Moess,
fabrică de casse în Sibiu,
strada Poplăcl-mare Nr. 8.

[2] 1-